

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor
din Republica Socialistă România

Eveniment politic major în viața societății românești

CONFERINȚA NAȚIONALĂ A PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN

MARELE FORUM

În zilele de 14-16 decembrie, a.c., la București, s-au desfășurat lucrările marelui forum democratic al partidului al întregului popor, cea de-a cincea Conferință Națională a Partidului Comunist Român, eveniment de o deosebită importanță și cu deosebite semnificații pentru actuala perioadă a construcției socialiste a patriei, pentru împlinirea întocmai a programelor și obiectivelor stabilite de cel de-al XIII-lea Congres, Raportul prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu, document de o vastă și strălucită cuprindere a problematicei actuale și de perspectivă a operii de edificare socialistă și comunistă a patriei, a fost adoptat ca program de acțiune, de muncă și luptă al partidului, al întregului nostru popor. În lumina magistralii analize a tezelor, orientărilor și direcțiilor de acțiune cuprinse în Raport, dezbaterile Conferinței, documentele adoptate constituie un grăitor exemplu de abordare concretă, deschisă, a realității atît prin ceea ce are ea mai semnificativ și durabil în planul realizării materiale și spirituale, cît și sub latitudinea cîntărilor, a măsurilor care se impun pentru a da curs opiniilor, major, îndeplinirii tuturor prevederilor celui de-al optulea cîntărilor și a ridicării nivelului muncii și gândirii creatoare.

Raportul prezentat de secretarul general al partidului aduce în prim plan cîți și soluții care fac din experiența de pînă acum o certă și laborioasă documentare asupra viitorului, a principiilor și modalităților în care procesul revoluționar, sarcinile și obiectivele asumate și promovate de revoluție pot și trebuie să cunoască o finalitate mereu creatoare. Profundele transformări revoluționare din anii construcției socialiste și îndeosebi după evenimentul inaugural care a fost Congresul al IX-lea al partidului, succesele istorice obținute de poporul nostru în opera de edificare a noii societăți, stadiul actual, dezvoltarea intensă a industriei, împlinirea programelor de organizare și modernizare a producției, realizarea obiectivelor noi revoluții agrare, transformarea în realitate a programelor de sistematizare și modernizare a tuturor localităților, sporirea aportului științei, învățămîntului și culturii în întreaga operă de înflorire economică și socială a patriei, dezvoltarea democrației muncitorești-revoluționare, împlinirea consecventă a principiului construirii socializmului cu poporul și pentru popor. Iată, într-o privire de ansamblu, liniile constitutive ale unui model analitic și de profundă sinteză pe care Raportul secretarului general al partidului îl aduce în fața întregului partid și în fața întregii țări, într-o accepție și după o metodă care reprezintă de

fapt înseși conduita și esența spiritului revoluționar în acțiune.

Fiecare din problemele abordate și toate la un loc formează a ceea nouă calitate a luptei și muncii, a angajării, a abnegației, a dăruirii. O energie neobosită cunoaștem în lupta, în munca și gândirea conducătorului partidului și țării, un exemplu strălucit cunoaștem prin destinul și vocația sa. Ne vorbește despre prezent și viitor, ne vorbește despre trecut și prezent, ne vorbește despre idealurile socialismului și comunismului, despre libertate și independență, despre unitate și uniune, despre cîntărilor și sufletul poporului din mijlocul cărui s-a ridicat și căruia, ca luptător, ca fiu și conducător, îi ține dreptă cîntărilor, îi cumpănește timpurile. Marile cîntărilor, marile înfăptuiri care alcătuiesc noua geografie economică și socială a patriei sînt o mărturie de neîntăgădit în acest sens. Într-o perioadă istoricește scurtă ele au semnificații și destin de epocă. Atingem, odată cu anul viitor, exact jumătatea drumului actualei etape deschise de Congresul al XIII-lea. Într-un cel de-al treilea an al cincinalului, un decisiv pentru împlinirea tuturor sarcinilor și obiectivelor stabilite după cum stăpînim și decisiv pentru configurarea economică și socială a României anilor 2000, pentru România acelei noi calități a muncii și vieții, pentru România acelei noi stadiu de țară socialistă mediu dezvoltată. Sînt cuprinse toate acestea în Raportul secretarului general al partidului, ele formează cîmpul larg de reflecție și acțiune al muncii și vieții întregii țări.

Activitatea ideologică, politico-educativă, de dezvoltare a conștiinței socialiste și întărire a spiritului revoluționar, de formare a omului nou, înaintat, constructor conștient și devotat al socialismului și comunismului, întărire continuă a rolului conducător al partidului — centru vital al întregii națiuni —, creșterea răspunderii organelor și organizațiilor de partid, a cadrelor, a tuturor comunistilor în perfecționarea muncii politice și organizatorice, în întărirea spiritului de răspundere și a disciplinei de partid, în buna organizare și conducere a întregii activități reprezintă, de asemenea, un larg capitol al Raportului prezentat, avînd o motivație și o dezvoltare de principii ce izvorăsc atît din realitatea și experiența practică, imediată, cît și din știința, din convingerile morale și ideologice ferme prin care statutul de comunist, de revoluționar, este un statut al înaltului exemplu de devotament și abnegație. În condițiile actuale, în lumina cîntărilor

Lucafeărul

Continuare în pag. a 2-a

Tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU

A PREZENTAT RAPORTUL

CU PRIVIRE LA STADIUL DEZVOLTĂRII FORȚELOR DE PRODUCȚIE, AL SOCIETĂȚII SOCIALISTE ÎN GENERAL, AL RELAȚIILOR DE PRODUCȚIE ȘI SOCIALE, AL DEMOCRAȚIEI MUNCITOREȘTI-REVOLUȚIONARE, AL PERFECȚIONĂRII CONDUCERII, PE BAZA PRINCIPIILOR AUTOCONDUCERII ȘI AUTOGESTIUNII, AL PERFECȚIONĂRII ȘI CONTINUĂRII PROCESULUI REVOLUȚIONAR ÎN NOUA ETAPĂ DE FĂURIRE A SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE ȘI DE ÎNĂLTĂRI A ROMÂNIEI SPRE COMUNISM

(Extrase din Raport în paginile 2 și 3)

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român

Stimați tovarășii,

Încheiem cea de-a V-a Conferință Națională a partidului într-o deplină unitate și cu hotărîrea unanimă de a face totul pentru realizarea în cele mai bune condiții a obiectivelor stabilite de Congresul al XIII-lea al partidului privind dezvoltarea economică și socială și a Programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare fermă a României spre comunism. (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!”, „Ceaușescu — România, stîmna noastră și mîndria!”).

Dezbaterile conferinței s-au caracterizat printr-o abordare responsabilă, critică și autocritică, a problemelor complexe ale construcției socialiste în patria noastră și ale situației mondiale. După cum s-a prezentat, au luat cuvîntul în plen și în secțiuni 287 de delegați, care au analizat aprofundat problemele înscrise la ordinea de zi, activitatea din toate sectoarele și au făcut sute de propuneri în vederea îmbunătățirii

activității, a conducerii și planificării în toate domeniile economico-sociale.

Iată de ce se poate afirma, cu deplină temei, că lucrările Conferinței Naționale a partidului au constituit o puternică manifestare a democrației interne de partid, a democrației revoluționare din patria noastră, care asigură participarea întregului popor la conducerea tuturor sectoarelor de activitate. (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!”, „Ceaușescu — România, stîmna noastră și mîndria!”).

Intr-o deplină unanimitate, au fost adoptate Raportul, celelalte documente și Rezoluția conferinței, care dau o minunată perspectivă de înaintare neabătută a României spre noi culmi de progres și civilizație, spre ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a întregii națiuni. (Aplauze puternice, prelungite).

Conferința Națională a reafirmat în unanimitate justăea planului cincinal 1986-1990, a pro-

gramelor de organizare științifică și modernizare a producției, de normare și perfecționare a activității economico-financiare și de aplicare fermă a autoconducerii, autogestiunii, a tuturor hotărîrilor istorice ale Congresului al XIII-lea al partidului.

În legătură cu aceasta, trebuie să spunem că obiectivele minunate de dezvoltare economico-socială a patriei noastre în următorii trei ani și în perspectivă pînă în anul 2000 cer o intensificare puternică a eforturilor, o îmbunătățire a muncii în toate domeniile de activitate. Trebuie să facem în așa fel încît în condițiile complexe interne, dar mai cu seamă internaționale, să asigurăm neabătut realizarea planului cincinal, a programelor de dezvoltare generală a patriei noastre, ridicarea ei pe noi trepte de progres și civilizație! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!”, „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța!”).

M-am referit, din nou, la aceste probleme deoarece chiar în aceste

zile unele organisme economico-financiare internaționale — ale Pieței comune, ale Statelor Unite ale Americii — dau o perspectivă foarte sumbră dezvoltării economice. Vorbesc de încetinirea ritmului de dezvoltare economică, aprelind-o că va fi în jur de 2 la sută. Au loc fenomene de fluctuație, de dezechilibrare a sistemului monetar și financiar mondial. Nu mai vorbesc de situația grea în care se găsește țările în curs de dezvoltare. În aceste împrejurări trebuie să înțelegem bine că perspectivele sumbre din economia mondială — chiar înrăutățirea situației economice mondiale generale — cer să acționăm cu și mai mare răspundere, să luăm toate măsurile, în așa fel ca aceste influențe să fie cît mai mici și să asigurăm împlinirea programelor de dezvoltare a patriei noastre! (Aplauze puternice prelungite).

Aceasta impune însă, în același timp — și doresc să reamintesc ce am spus în Raport — necesitatea dezvoltării colaborării cu toate statele lumii în depășirea acestor pro-

bleme, intensificarea cooperării, specializării în producție, în vederea realizării unui comerț cu ade-vărat liber, a unor relații economice de egalitate și echitate — singura cale pentru a asigura depășirea problemelor grave economice mondiale și realizarea unei economii stabile, care să asigure dezvoltarea fiecărei națiuni. (Aplauze puternice, prelungite).

Stimați tovarășii,

Avem hotărîri, planuri și programe realiste, care corespund pe deplin bazei materiale, capacității creatoare a oamenilor muncii, a întregului nostru popor. Dispunem de tot ce este necesar pentru realizarea lor. Acum, hotărîtor este să trecem cu toată fermitatea la activitatea practică, la luarea tuturor măsurilor organizatorice, tehnico-științifice în vederea împlinirii lor!

Să facem totul pentru a încheia cu rezultate cît mai bune planul

Continuare în pag. a 3-a

Sub semnul tinereții permanente

de la tribuna Congresului al IX-lea al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu adresa un vibrant îndemn către tineretul patriei de a se situa în primele rînduri ale constructorilor noii ere care avea să se inaugureze atunci, dînd întreaga măsură a devotamentului și abnegației sale, a capacității și patriotului său. Nesfîrșite coloane de tineri porneau din toate colțurile țării spre cele mai fierbinți puncte de pe harta României unde se punea temelia unor noi și impresionante asemenea pentru viitor, unde se înălțau cititorile

Romulus Lal

Continuare în pag. a 7-a

Încrederea noastră

Ără sentimentul obirșiei nu poți avea sentimentul izvorului, sentimentul cunoașterii, sentimentul iubirii, sentimentul întoarcerii. Dezrădăcinarea de orice fel are drept urmare, firească, ofilirea lăuntrică și risipirea în neant. Iată de ce, la vremea fiecărei toamne, aducîndu-mi aminte de obirșia mea țărănească, privesc înfrigurat cum răsare din brazdă bobul de grîu. Mi-a rămas întipărită în suflet pentru totdeauna priveliștea din copilărie a verdeții său de către toamnă și nu mă pot desprinde nicicum de imaginea grîului, el fiindu-mi mereu oglindă prin care îmi redescopăr obirșia, îmi redescopăr numele, îmi redescopăr sensul trecerii prin anotimpurile vieții. Bobul de grîu este o entitate anonimă care, alăturîndu-se altei și altei entități, de același fel, produce marea salt în emblematic, spre lauda pînilor nemuritoare.

George Țârnea

Continuare în pag. a 7-a

Fructul realității

Cu bloc-notesuri ferfențite băteau șantierul țării în ridicare. Sau fără bloc-notesuri, dar cu o memorie fără cusur. Dar de ce șantiere, apoi șantiere? Firește, țara se afla în reconstrucție, apoi în deplină construcție. Specificul se mai păstrează. Și se va mai păstra. El își are explicațiile bine întemeiate. Țara este și astăzi, mai ales astăzi, un vast șantier. Se lărgesc orase, apar orase noi, sînt săpate mari canale de irigații și de navigație, apar combinate chimice, metalurgice, uzine pentru construcții de mașini, șantiere navale etc. Dar un reportaj senzational (chiar literar, în limitele posibile ale genului) despre invenții autohtone în domeniul laserilor, despre urașă, turburătoarea, contradictoria, necesară

Pavel Perfil

Continuare în pag. a 2-a

Din Raportul cu privire la stadiul dezvoltării forțelor de producție, al societății socialiste în general, al relațiilor de producție și sociale, al democrației muncitorești-revoluționare, al perfecționării conducerii, pe baza principiilor autoconducerii și autogestiei, al perfecționării și continuării procesului revoluționar în noua etapă de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate și de înaintare a României spre comunism

PREZENTAT DE TOVARAȘUL NICOLAE CEAUȘESCU

VI. Activitatea ideologică, politico-educativă, de dezvoltare a conștiinței socialiste și întărire a spiritului revoluționar, de formare a omului nou, înaintat — constructor conștient și devotat al socialismului și comunismului în România

Stimați tovarăși,

În întreaga activitate de construcție socialistă un rol deosebit de însemnat a avut întotdeauna activitatea ideologică, politico-educativă. Generația revoluției de eliberare socială și națională, a revoluției și construcției socialiste își amintește bine spiritul de sacrificiu, de abnegație al comunistilor, al revoluționarilor, atît în anii ilegalității, cît și în anii cuceririi puterii politice, în anii grei ai construcției socialiste. Putem spune că, într-adevăr, activitatea ideologică, politică, educativă a avut un rol deosebit de însemnat, a constituit o adevărată forță motrice în unirea eforturilor întregului popor pe calea construcției socialiste. Pe această cale poporul nostru a învins multe greutăți, cu încrederea deplină în justetea cauzei sale, în victoria socialismului. Și viața a demonstrat cu putere că așteptările, speranțele poporului nostru s-au împlinit. Am obținut succese remarcabile. Citeadată, unii uită ce greutate au fost învins. Astăzi s-au asigurat asemenea condiții de muncă și de viață care nici nu puteau fi bănuite cu cîteva decenii în urmă.

În același timp, trebuie să spunem că s-a creat și o anumită stare de lucruri care a diminuat spiritul de abnegație și sacrificiu. S-a ajuns la o anumită automulțumire. Sînt unii care gîndesc că acum avem o asemenea situație încît nu mai este necesar spiritul de sacrificiu, spiritul revoluționar. Au apărut, din păcate, chiar unele tendințe de îndoială și alte manifestări străine eticii și echității socialiste, spiritului revoluționar.

S-ar putea spune că s-a ajuns la o anumită rămînire în urmă a nivelului ideologic, politic și educativ față de cel al dezvoltării forțelor de producție, al societății noastre în general. Aceasta se poate datoră, în parte, atît preocupărilor intense de dezvoltare a forțelor de producție în toate sectoarele economiei naționale, dar și unei anumite neglijări a activității politico-ideologice.

Este necesar să analizăm, cu toată seriozitatea, această stare de lucruri, să tragem concluziile corespunzătoare și să trecem cu hotărîre la îmbunătățirea activității politico-educative, la ridicarea nivelului ideologic al partidului și, în primul rînd, al cadrelor de partid.

Trebuie să nu uităm nici un moment că, pentru a asigura înfăptuirea Programului partidului, înaintarea spre comunism, este necesară dezvoltarea puternică a conștiinței revoluționare, ridicarea continuă a nivelului politico-ideologic, a conștiinței socialiste a comunistilor, a tuturor oamenilor muncii.

În noua etapă a dezvoltării societății românești nu numai că nu se diminuează importanța activității ideologice, ci, dimpotrivă, ea se accentuează și devine tot mai importantă.

Problemele complexe pe care le ridică uriasele transformări care au loc în țara noastră și în lumea contemporană cer un larg orizont ideologic și politic, o înțelegere și cunoaștere temeinică a legilor generale ale dezvoltării sociale, a interdependenței dintre diferitele fenomene, atît pe plan național, cît și internațional.

În noua etapă a revoluției se cere, în toate domeniile de activitate, un și mai puternic spirit revoluționar, de luptă și abnegație, să se pună pe primul plan înfăptuirea neabătută a principiilor eticii și echității socialiste. Comunistii, revoluționarii trebuie să pună mai presus de toate interesele generale ale societății, interesele întregii noastre națiuni!

Aș dori să repet din nou unele versuri ale poetului George Coșbuc, în care se spune că :

Cei ce se luptă murmurînd,
De s-ar lupta în primul rînd,
El tot atît de bun e par,
Ca orîșicare laș fugar!
Murmurul azi și orișicînd,
E plînsul în zadar!
(Aplauze puternice, prelungite).

La baza întregii activități ideologice și politico-educative trebuie să stea Programul partidului și Programul ideologic, care reprezintă concepția științifică,

materialist-dialectică a Partidului Comunist Român, precum și hotărîrile congreselor, conferințelor și plenarelor Comitetului Central al partidului, alte documente ale partidului nostru, precum și principiile revoluționare ale socialismului științific.

Se impune o intensă activitate de propagandă, politică, culturală pentru ridicarea conștiinței revoluționare a tuturor oamenilor muncii!

În acest sens, un rol important îl au toate mijloacele de informare în masă — presa, radioteleviziunea — care trebuie să desfășoare permanent o activitate intensă pentru cunoașterea și înțelegerea justă a politicii partidului de către toți oamenii muncii, pentru înfăptuirea hotărîrilor de partid, a legilor țării.

Trebuie să perfecționăm activitatea organizațiilor de masă și obștești. Să facem astfel încît casele de cultură, cluburile, teatrele și alte unități de cultură să aibă un rol tot mai activ în întreaga dezvoltare a conștiinței revoluționare a oamenilor muncii. Să asigurăm ca Festivalul național „Cîntarea României” — care reprezintă un puternic cadru de manifestare a spiritului creator din toate domeniile — să cuprindă toate laturile activității, punînd în valoare creația științifică, tehnică și culturală, geniul creator al poporului.

Uniunile de creație trebuie să se angajeze cu mai multă hotărîre în activitatea de făurire a noi opere, cu înalt conținut patriotic și revoluționar, care să contribuie la afirmarea convingerilor înaintate, comuniste, la formarea și educarea omului nou al societății noastre socialiste. Este necesar să se realizeze mai multe și mai bune romane, poezii, piese de teatru, lucrări care să redea, în forme diferite, uriasa activitate creatoare a poporului nostru, să constituie o puternică forță de dinamizare a activității întregii națiuni. Avem nevoie de noi și noi cîntece revoluționare și patriotice care să oglindescă noua etapă de dezvoltare socialistă a patriei noastre.

În general, trebuie ca în întreaga activitate politico-educativă să dezvoltăm puternic sentimentul de dragoste față de socialism, față de partidul nostru comunist, față de popor, față de patrie! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu și poporul!”).

Cred că este necesar să luăm o atitudine mai fermă față de propagandă de peste hotare, care, în numele așa-ziselor drepturi ale omului, desfășoară o activitate intensă de corupere, de cumpărare, îndeosebi a unor cadre tehnice, de furt al inteligenței, cum se numește astăzi pe plan internațional. Trebuie să respingem cu mai multă hotărîre — și presa, radioul, televiziunea trebuie să demonteze această activitate — care, în fond, urmărește să rupă oamenii de țară, să-i instrăineze, să-i pună în serviciul aceluia care vor să exploateze munca și inteligența lor. Nu aceasta reprezintă dreptul omului, ci dreptul omului este dreptul la muncă, la învățătură, la locuință, dreptul de a fi pe deplin stăpîn și liber în țara lui. Poporul român nu a prîdsit niciodată pămîntul pe care s-a născut.

Într-o altă parte, în numele așa-ziselor înțelegeri, au îndurat multe greutăți, dar le-au învins, nu s-au plîns de greutăți, au luptat să-și făurească națiunea, un stat unitar.

Aici este locul fiecărui cetățean român, fără nici un fel de deosebire! (Aplauze puternice, prelungite; se scandează „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu, România — stîmna noastră și mîndria!”).

Educația patriotică constituie o parte inseparabilă a dezvoltării construcției socialiste, a formării omului nou. Să sădim în conștiința oamenilor muncii, a tineretului patriei noastre sentimentul mîndriei de a fi cetățeni ai României socialiste, de a fi participanți activi la realizarea celei mai drepte societăți din lume, de a fi permanent la datorie, de a servi, în orice împrejurări, poporul, patria, independența și suveranitatea României! (Aplauze și urale puternice, prelungite; se scandează „Vom munci și vom lupta — țara o vom înălța!”).

despre nevoia de pace, despre pacea ca o problemă vitală a omenirii, despre asigurarea și apărarea păcii, într-un amplu capitol, Raportul prezenta

VII. Întărirea continuă a rolului conducător al Partidului — centru vital al întregii națiuni — creșterea răspunderii organelor și organizațiilor de partid, a cadrelor, a tuturor comunistilor în perfecționarea muncii politice și organizatorice, în întărirea spiritului de răspundere și a disciplinei de partid, în buna organizare și conducere a întregii activități

Stimați tovarăși,

Toate mărețele transformări revoluționare, remarcabile realizări în construcția și dezvoltarea socialistă a patriei noastre s-au obținut sub conducerea glorioasă a nostru partid comunist, care și-a îndeplinit și își îndeplinește cu cinste misiunea istorică de forță politică conducătoare a întregii națiuni, pe calea nouă a socialismului și comunismului! (Aplauze și urale puternice, îndelungate; se scandează „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu, România — stîmna noastră și mîndria!”).

De la crearea primului partid muncitoresc, cu 94 de ani în urmă, apoi a Partidului Comunist Român, cu 66 de ani în urmă, în anul luptei împotriva regimului burghez-mosieresc, nu a fost bătălie mai importantă a clasei muncitoare, a forțelor democratice și progresiste în care partidul clasei muncitoare să nu fi avut un rol de seamă, ca organizator și conducător al luptelor sociale și naționale, de apărare a independenței și suveranității României.

În anul grei al dictaturii militarofasciste și al războiului s-a realizat Frontul Uni- Muncitoresc între Partidul Comunist Român, Partidul Social-Democrat și alte formațiuni muncitorești, care au avut un rol hotărîtor în înfăptuirea revoluției de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă.

De asemenea, în anii marilor bătălii revoluționare din perioada 1944—1948, unitatea clasei muncitoare, Frontul Unic Muncitoresc au avut rolul determinant în înfăptuirea unor profunde transformări revoluționare și reforme sociale, au dus la instaurarea Republicii și au creat condițiile trecerii la lucrurile socialiste.

Făurirea partidului muncitoresc unic, în 1948, prin unirea Partidului Comunist și al Partidului Social-Democrat, a pus bazele unui partid puternic, care număra circa 1,5 milioane de membri și care și-a asumat răspunderea de a conduce destinele poporului român pe calea făuririi celei mai drepte și mai juste orîndiri sociale — orînduirea în care clasa muncitoare a avut și are rolul conducător în toate domeniile de activitate.

Acum, în preajma aniversării a 40 de ani de la realizarea partidului unic muncitoresc, a unității clasei muncitoare, putem afirma, pe baza realităților, a faptelor de netăgăduit, că fără existența unității clasei muncitoare, fără un partid unic al acesteia — Partidul Comunist Român — nu am fi putut obține marile realizări pe calea făuririi societății socialiste, a ridicării nivelului de trai al poporului, a întăririi forței materiale a patriei.

Astăzi, partidul nostru numără peste 3,7 milioane de membri, din care 53 la sută sînt muncitori, 16 la sută sînt țărani, 21 la sută intelectuali și alte categorii sociale.

Merită de subliniat faptul că numărul femeilor membre de partid reprezintă peste 34 la sută. Avem o compoziție națională bună. De asemenea, după vîrstă, circa 50 la sută din membrii de partid au pînă la 40 de ani, 40 la sută între 40—60 de ani, iar restul peste 60 de ani.

Din totalul noilor membri care au intrat în partid după Congresul al XIII-lea, aproape 80 la sută provin din rîndurile Uniunii Tineretului Comunist, peste 52 la sută sînt femei, iar peste 70 la sută sînt muncitori.

Putem afirma cu îndreptățită mîndrie că avem un partid puternic, strîns legat de clasele sociale de bază — de muncitori, de țărani, de intelectuali, de întregul popor.

Din punct de vedere organizatoric, avem în prezent peste 76.000 de organizații de bază de partid, 8.330 comitete de partid în întreprinderi industriale,

unități agricole și instituții. Avem comitete de partid în toate comunele, orașele și municipiile țării. Se poate spune că nu există unitate economico-socială în care să nu avem organizații de partid puternice.

În întreaga activitate am pornit și pornim de la faptul că în toate sectoarele și domeniile vieții economico-sociale partidul trebuie să-și îndeplinească misiunea istorică, să aibă rolul conducător, să asigure unirea forțelor întregii națiuni în înfăptuirea politicii interne și externe a partidului și statului nostru. Partidul reprezintă centrul vital al națiunii noastre, de la care radiază lumina, gîndirea creatoare ce călăuzește înaintarea fermă a poporului nostru pe drumul socialismului și comunismului. (Aplauze și urale puternice, îndelungate; se scandează „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu și poporul!” „Ceaușescu, România — stîmna noastră și mîndria!”).

Iată de ce putem spune că nu există domeniu de activitate în care mărețele realizări obținute să nu reflecte nemijlocit și felul în care organizațiile de partid, comunistii, partidul au acționat și și-au îndeplinit misiunea istorică. Dar, tot așa, trebuie să spunem deschis că și lipsurile, minusurile, uneori grave, care s-au manifestat într-un domeniu sau altul, reflectă și minusurile, lipsurile din activitatea organelor de partid, a membrilor de partid.

Acum, cînd bilanțul mărețelor transformări revoluționare cînd trîmșim căile de perspectivă pînă în anul 2000, trebuie să analizăm și felul în care organele și organizațiile de partid și-au îndeplinit rolul și misiunea de forță politică conducătoare, să stabilim măsurile necesare în vederea lichidării cu toată hotărîrea a lipsurilor care se mai manifestă, să acționăm pentru îmbunătățirea și ridicarea nivelului activității organelor și organizațiilor de partid, în concordanță cu noile cerințe ale revoluției, ale înfăptuirii neabătute a actualului plan cincinal, a sarcinilor de perspectivă pînă în anul 2000.

În acest spirit, consider necesar să subliniez faptul că organele și organizațiile de partid nu au acționat întotdeauna cu întreaga răspundere pentru buna organizare și desfășurare a activității din diferite sectoare. În lipsurile din diferite domenii — din industrie, agricultură, din alte sectoare — se regăsește direct și lipsurile din activitatea organelor și organizațiilor de partid din aceste sectoare.

Trebuie să spunem deschis că și în unele organizații de partid, inclusiv la unele cadre de partid din diferite domenii de activitate, s-a creat o stare de automulțumire, de autoînșirire. Aceasta s-a reflectat negativ în felul în care s-a acționat împotriva diferitelor stări de lucruri negative, pentru buna organizare și desfășurare a întregii activități.

S-au dezvoltat, treptat, o atitudine de îngăduință și chiar de mușamalizare a unor stări de lucruri negative, un spirit de familiarism și de prietenie rău înțeleasă, ceea ce a dus de multe ori la neserizarea diferitelor neajunsuri, la lipsa de atitudine critică față de încălcarea hotărîrilor de partid și de stat, a legilor țării, la neluarea de măsură energice împotriva acelor activități de partid și de stat care nu și-au îndeplinit în mod corespunzător sarcinile încredințate. S-a încetățenit, în multe locuri, o atitudine de toleranță față de lipsuri, de autocritică și de recunoaștere formală a acestora, fără a se acționa cu toată hotărîrea pentru îndreptarea și lichidarea lor.

În activitatea de partid și în activitatea de stat s-a manifestat o slăbire a spiritului de răspundere, de combativitate, a unei organizări, a disciplinei în orîndii, o slăbire, s-ar putea spune, a spiritului de partid, a atitudinii revoluționare în muncă. Toate acestea au avut și au, fără nici o îndoială, o influență negativă și se reflectă direct în

lipsurile care s-au manifestat și se manifestă încă în diferite sectoare ale activității economice și sociale, în munca ideologică și culturală.

În cadrul Conferinței Naționale este necesar să dezbătem temeinic toate aceste probleme și să tragem concluzii corespunzătoare pentru acțiunea în vederea lichidării cu desăvîrșire a acestor stări de lucruri, a ridicării întregii activități de partid la nivelul marilor sarcini ce stau în fața noastră în perioada următoare.

De altfel, pe baza hotărîrilor Comitetului Politic Executiv și a unor măsuri organizatorice care au fost luate în ultimul timp față de unele încălcări grave ale normelor muncii de partid și legilor țării, dezbaterile în conferințele de partid județene a acestor probleme a evidențiat cu putere că dispunem în partid de un activ puternic de cadre de conducere, în diferite sectoare de activitate, în stare să tragă concluziile și să acționeze pentru a lichida cu desăvîrșire lipsurile și stările negative de lucruri.

Dezvăluirea deschisă în fața întregului partid și popor a unor lipsuri și stări de lucruri negative reflectă nu o slăbiciune, ci forța partidului nostru, care știe să analizeze în mod autocritic și critic activitatea sa și să asigure îndeplinirea în cele mai bune condiții a rolului său în societate, în conducerea națiunii noastre spre culmile înalte, spre comunism. (Aplauze și urale puternice; se scandează „Ceaușescu — P.C.R.!” „Ceaușescu, România — stîmna noastră și mîndria!”).

Trebuie să acționăm cu toată hotărîrea pentru creșterea răspunderii și a rolului fiecărei organizații de partid, ale fiecărui organ de partid în buna organizare și conducere a întregii activități. Să pornim permanent de la faptul că rolul conducător al partidului nu reprezintă o noțiune abstractă, ci trebuie să se materializeze în felul de muncă al organizațiilor de partid, al fiecărui comunist.

Este necesar să se lichideze cu desăvîrșire atitudinea de automulțumire, de îngăduință de înecare cu ușurință peste diferite stări de lucruri negative, să se adopte o atitudine fermă, critică și autocritică, să fie trași la răspundere toți cei care încălcă Statutul partidului, normele și spiritul muncii de partid, legile țării. Să asigurăm o bună organizare a muncii, să luăm măsuri hotărîte în direcția întăririi controlului de partid, precum și a controlului de stat în toate sectoarele de activitate. Se impune să se acționeze cu toată fermitatea și să se urmărească realizarea în cele mai bune condiții a hotărîrilor partidului, a aplicării legilor țării, a programelor de dezvoltare economico-socială. Controlul permanent al tuturor acestora constituie una din îndatoririle fundamentale ale organelor de partid și de stat, ale cadrelor din toate sectoarele de activitate.

Un rol important trebuie să se acorde muncii de promovare a cadrelor de partid și de stat din rîndul celor mai activi membri ai partidului, hotărîri de acțiune în spirit revoluționar, de a înfăptui neabătut sarcinile ce li s-au încredințat. Să promovăm cadrele de partid și de stat în conformitate cu prevederile Statutului și cu legile țării, să asigurăm ocuparea prin concurs a funcțiilor în diferite domenii de activitate economică și socială, inclusiv în partid, să aplicăm prevederile privind perioada de verificare și de probă.

Totodată, să acordăm atenția necesară înfăptuirii prevederilor Statutului, ale legilor țării privind rotația activiștilor și cadrelor de partid și de stat prin trecerea, la 4—5 ani, de la o activitate la alta, dintr-un domeniu în altul.

Să asigurăm desfășurarea unei largi munci de ridicare continuă a pregătirii ideologice și politice, a nivelului tehnic și profesional, a orizontului de cunoștințe generale al tuturor cadrelor de partid și de stat. Nu trebuie să uităm nici un moment că problemele complexe ale dezvoltării economico-sociale impun cadrelor de partid și de stat de a învăța, de a studia, de a învăța și de a studia continuu. Fără o ridicare permanentă a nivelului politic, ideologic, a nivelului științific, tehnic, profesional, există pericolul rămînerii în urmă, al neînțelegerii problemelor noi ce se pun. Or, pentru a fi un bun activist de partid și de stat, pentru a fi un bun revoluționar trebuie să înțelegi bine noile cerințe ale dezvoltării, schimbările care au loc ca urmare a progresului forțelor de producție, al științei și culturii, al cunoașterii universale în general.

Avem un partid puternic, un partid tînăr, care a demonstrat în întreaga sa activitate că își îndeplinește cu cinste misiunea istorică asumată față de popor. Dar acum în fața partidului se pun noi probleme. Trebuie să dăm noi răspunsuri în ce privește dezvoltarea socialistă a patrii noastre, perfecționarea conti-

MARELE FORUM

Urmare din pag. 1

și răspunderilor noi ale vieții și societății, acest statut este al competenței deopotrivă politice și profesionale, un statut al luptei cu tot ce este vechi, perimat, al asigurării victoriei noului, a tot ce este mai înaintat. Este o bătălie la fel de grea, dacă nu și mai grea, decît toate celelalte de pînă acum. Pentru că ea se petrece în noi și cu noi înșine. „Trebuie să străbatem căi necunoscute, spune secretarul general al partidului. Nu am mers și nu mergem pe o șosea asfaltată. Am avut de învins multe greutăți. Mai avem un drum lung de străbătut spre înaltele piscuri luminoase ale comunismului. Se manifestă

înca lipsuri, vor mai apărea greutăți. Trebuie să acționăm însă în spirit revoluționar, să le învingem, să le înlăturăm!”

Este o chemare de conștiință, aceasta, este o chemare în care consună cugetul și sufletul întregii noastre istorii, într-o viziune trim care timpul pe care îl trăim are și rezonanță faptelor, și pe aceea a gîndului și are, în atingerea și cu-prinderea sa, și dovada vie ce mai exactă a modului în care ne construim.

despre nevoia de pace, despre pacea ca o problemă vitală a omenirii, despre asigurarea și apărarea păcii, într-un amplu capitol, Raportul prezenta

Conferința Națională a partidului și-a încheiat lucrările; au fost dezbătute probleme care privesc prezentul și viitorul țării, au fost adoptate documente care privesc prezentul și viitorul țării de edificare socialistă a patriei. Sînt toate acestea și omagii aduse celei de-a 40-a aniversări a proclamării Republicii, sînt toate acestea semn al hotărîrii și angajării ferme pentru îndeplinirea la nivelul unei noi calități a muncii și vieții noastre. Sînt toate acestea semn al mersului potențial creator al partidului și al țării. Încep de acum sîm-pul faptelor și mai înalte.

mea contemporană.

Conferința Națională a partidului și-a încheiat lucrările; au fost dezbătute probleme care privesc prezentul și viitorul țării, au fost adoptate documente care privesc prezentul și viitorul țării de edificare socialistă a patriei. Sînt toate acestea și omagii aduse celei de-a 40-a aniversări a proclamării Republicii, sînt toate acestea semn al hotărîrii și angajării ferme pentru îndeplinirea la nivelul unei noi calități a muncii și vieții noastre. Sînt toate acestea semn al mersului potențial creator al partidului și al țării. Încep de acum sîm-pul faptelor și mai înalte.

Fructul realității

Urmare din pag. 1

translație a satului, despre marinari, despre meteorologii de pe Omul sau Pietrosul, despre ceteristi sau aviatori, despre „generația a treia”; un asemenea reportaj e o rară avarie. Și ar mai fi ceva: nu șantierul este omul, ci, omul este șantierul, sinteza tuturor faptelor și intențiilor. Uneori mi se pare că sintagma „Lumea este o facere” aduce cu un facil edict fichteian, în sensul cantativist al acumularii. Cel puțin așa se vede uneori din reflectarea imediată a scrisului, unde acumularea de calități pare o... însumare, o însurșire, și nu o măsurare deosebit de complexă. Dar, în fața oțetărei instanțe morale sau estetice reporterul rămîne obiect și subiect în cadrul realității.

Reportajul (să-i zicem: literar) pune pe tapet o multime de experiențe, reacții și atitudini din partea oamenilor. Din combinarea acestora, din sintetizarea lor reiese și atitudinea reporterului. Iar atitudinea lui de azi a depășit fazele anterioare, mai vechi sau mai

no: extaziere năvă în fața pitorescului, sau căutarea excesivă de „pete negre”. Relația omului de azi cu natura (și cu propria sa natură) e din ce în ce mai complexă. A redea pulsul real al acestor relații, într-un spațiu și timp date — lată resurrecție posibilă a reportajului, sansa sa de a se impune ca gen literar, iesirea sa de sub tutela unui statut adeseori învoacat — censură sau a prozei. Numeroase exemple din ultimii ani probează o asemenea resurrecție. Ultimele decenii, cînd s-au format numeroși reporteri profesioniști, acordă infinite șanse și apariției unor cărți de reportaj de înaltă tinută ideatică și literară, așteptate cu interes de cititori și, așa cum s-a putut constata adeseori, repede epuizate din librării. În făurirea realității în dimensiunea ei creatoare este datoria pe care o resimțim și profesioneștii pe care o practicăm. Îmi reîntărește această convingere îndemnul secretarului general al partidului, cerința ca prin ceea ce scriem să contribuim la afirmarea convingerilor înalțate, comuniste.”

nu a conducerii și planificării, a democrației muncitorești-revoluționare, a activității de unire a întregului popor în realizarea marilor transformări revoluționare. Pentru a fi revoluționar, a fi revoluționar de profesie, activist de partid și de stat trebuie să fie întotdeauna gata de a îndeplini orice misiune acolo unde l-o cer partidul, țara, poporul, de a pune mai presus de toate interesele generale ale socialismului, ale poporului, ale independenței și suveranității României. (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează „Ceaușescu — P.C.R.!", „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța!")

Este necesar să se înțeleagă bine că a avea grijă de cadre, de oameni, de activiști nu înseamnă a trece peste lipsurile și greșelile lor, ci a lua atitudine fermă critică, să-i ajute să se îndrepte pentru a putea rămâne buni activiști. A acționa în spiritul umanismului revoluționar — caracteristic partidului nostru — înseamnă întotdeauna a lua atitudine fermă și a ajuta oamenii să se îndrepte, dar, totodată, de a nu tolera în muncă pe aceia care nu sînt în stare să se îndrepte, nu corespund sarcinilor încredințate. Numai așa ne vom face datoria de comunisti, de revoluționari!

Se impune să acționăm cu toată hotărârea pentru lichidarea în cel mai scurt timp a stărilor negative din toate domeniile, să asigurăm perfecționarea activității de conducere și planificare, a muncii de partid, să creștem rolul conducător al partidului în toate sectoarele vieții economice și sociale.

Trebuie să fim pe deplin conștienți că îndeplinirea marilor obiective prevăzute în actualul cincinal și, în perspectivă, până în anul 2000, realizarea deplină a socialismului în patria noastră constituie o etapă importantă a revoluției socialiste — și aceasta nu se poate realiza fără un partid puternic, fără un înalt spirit revoluționar, de combativitate și exigență, fără creșterea necontenită a rolului conducător al partidului, al fiecărei organizații — de partid, al tuturor comunistilor, în toate domeniile de activitate! (Aplauze puternice).

Dezvoltarea democrației muncitorești-revoluționare nu presupune diminuarea rolului partidului, ci impune, cu atât mai mult, creșterea rolului său ca forță cea mai înaintată, conștientă, ca centru vital al națiunii, care are menirea unirii forțelor întregului popor într-o direcție unică.

Pornim, sau mai bine zis continuăm, să urcăm un drum greu. Am vorbit despre aceasta încă la Congresul al X-lea al partidului. Trebuie să străbătem căi necunoscute. Nu am mers și nu mergem pe o șosea asfaltată. Am avut de învins multe greutăți. Mai avem un drum lung de străbătut spre înaltele piscuri luminoase ale comunismului. Se manifestă încă lipsuri, vor mai apărea greutăți. Trebuie să acționăm însă în spirit revoluționar să le învingem, să le înălțăm! Să nu ne temem niciodată de ce este greu! Comunistii nu s-au temut niciodată, ei și-au dat chiar viața pentru cauza socialismului, a libertății poporului! Pentru a înfăptui pe deplin socialismul, pentru a realiza comunismul vor trebui noi și noi eforturi. Dar tot ceea ce am înfăptuit ne dă garanția realizării depline a acestor obiective! (Aplauze puternice, urale; se scandează: „Ceaușescu, România — stîmna noastră și mindria!", „Ceaușescu, eroism — România, comunism!", „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța!")

Avem o bază tehnico-materială puternică. Avem tot ce este necesar pentru a înfăptui mărețele obiective strategice care ni le-am propus. Mai presus de toate, avem o clasă muncitoare minunată, care își îndeplinește cu cinste misiunea istorică de clasă conducătoare a societății. Avem o țărânam nouă, puternică, care, în strînsă alianță cu clasa muncitoare, merge ferm înainte, pe calea agriculturii noi, socialiste. Avem o puternică intelectualitate, strîns legată de clasa muncitoare, de țărânam, de întregul popor, cu un înalt nivel de cunoștințe științifice, care are un rol tot mai important în întreaga dezvoltare economico-socială. În deplină unitate, muncitorii, țărânii, intelectualii, împreună cu celelalte categorii sociale, în cadrul Frontului Democrației și Unității Socialiste, trebuie să asigure, sub conducerea partidului, mersul ferm înainte al României spre cele mai înalte culmi de progres și civilizație, de bunăstare și fericire. (Aplauze puternice, îndelungate).

De la înalta tribună a Conferinței Naționale, în forumul democratic al partidului și poporului nostru, să ne luăm angajamentul că vom face totul pentru a înfăptui neabătut mărețele obiective de dezvoltare economico-socială a patriei, că vom acționa întotdeauna în spirit revoluționar, că vom servi, prin întreaga noastră activitate, partidul, poporul, cauza socialismului, a independenței și suveranității României! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează „Ceaușescu, eroism — România, comunism!", „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța!")

Stimați tovarăși,

Omenirea se află într-o epocă de mari transformări sociale revoluționare, de schimbare continuă a raportului mondial de forțe. Victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie și formarea primului stat al muncitorilor și țărănilor, acum 70 de ani, a reprezentat un eveniment de însemnătate istorică, a deschis calea eliberării sociale și naționale a popoarelor. A urmat, începând din deceniul al treilea, lupta poporului chinez, sub conducerea partidului comunist, care a dus la înfăptuirea revoluției socialiste în China, iar după al doilea război mondial, revoluția socialistă a învins în mai multe țări și s-au format noi state socialiste, printre care și România.

Construirea socialismului în 14 state, cu o populație de peste 1,5 miliarde locuitori, marile realizări obținute de țările socialiste — care, în general, erau țări slab dezvoltate — demonstrează cu putere forța invincibilă a socialismului, capacitatea clasei muncitoare, a țărânilor, intelectualității, a popoarelor, care au răsturnat vechile orinduri sociale, de a fi în mod conștient noua orînduire, de a edifica o societate nouă, mai bună și mai dreaptă, în care poporul însuși

este pe deplin stăpîn pe destinele sale.

Toate încercările reacțiunii imperialiste, în decursul a zeci de ani, de a opri sau cel puțin de a întârzia dezvoltarea țărilor socialiste, au eșuat. Astăzi țările socialiste ocupă un loc important în întreaga viață economică și politică mondială. Din totalul producției mondiale, ele dețin circa 35 la sută. Se poate afirma că nu sînt probleme mai importante în lumea contemporană la soluționarea cărora țările socialiste să nu participe activ și să nu aibă un cuvînt greu de spus.

În același timp, în această perioadă, îndeosebi după cel de-al doilea război mondial, a fost lichidat, de fapt, sistemul colonial mondial, au apărut zeci și zeci de noi state independente. Astăzi în lume există vechiul sistem capitalist mondial, cu politica sa imperialistă de dominație și asuprire. În același timp, se dezvoltă forme neocolonialiste, crește puternic rolul capitalului financiar-bancar. S-a format și se dezvoltă noul sistem socialist, în care a fost lichidată pentru totdeauna exploatarea și înegalitatea. De asemenea, s-a format gruparea țărilor denumite generic „lumea a treia”, în care există încă și forme precapitaliste, dar în același timp se dezvoltă și forme capitaliste, necapitaliste și forme socialiste în economie.

În viața internațională se manifestă cu putere noua criză generală — economică, socială și politică — care este cea mai profundă și de cea mai lungă durată, depășind cu mult, prin amploarea sa, criza generală a capitalismului din 1929—1933. De fapt, se poate spune că imperialismul se află într-un nou stadiu, în care capitalul financiar-bancar a devenit forma principală de dominație și asuprire a altor popoare. În sineși țările capitaliste dezvoltate crește prăpăstia dintre un grup tot mai mic de bogați și marea majoritate a populației, crește numărul săracilor. Numărul somerilor, al celor care nu au nici o perspectivă de muncă, de viață, a ajuns în țările capitaliste dezvoltate la peste 31 milioane de persoane, echivalent cu peste 8 la sută din totalul populației active. Acest grav flagel social afectează în mod deosebit tineretul, rata șomajului în rândul tinerilor sub 25 de ani ridicîndu-se la peste 16 la sută.

Pe plan mondial, lumea este împărțită în bogați și săraci; la un pol, un grup restrîns de țări capitaliste bogate, care trăiește în sărăcie și mizerie.

În dezvoltarea lumii contemporane continuă să se manifeste cu putere contradicțiile dintre socialism și capitalism, contradicțiile de clasă în țările capitaliste dezvoltate. Dar, totodată, a apărut cea mai puternică și cea mai importantă contradicție a lumii contemporane — contradicția dintre țările dezvoltate și țările în curs de dezvoltare, dintre bogați și săraci. Este de înțeles că aceste stări de lucruri nu vor putea să dureze multă vreme așa cum sînt acum!

Se poate afirma că actuala criză generală a lumii capitaliste, criza economică mondială nu va putea fi soluționată fără lichidarea subdezvoltării, fără realizarea unor noi relații, de egalitate și echitate, fără realizarea unei lumi mai bune și mai drepte pe întreaga planetă!

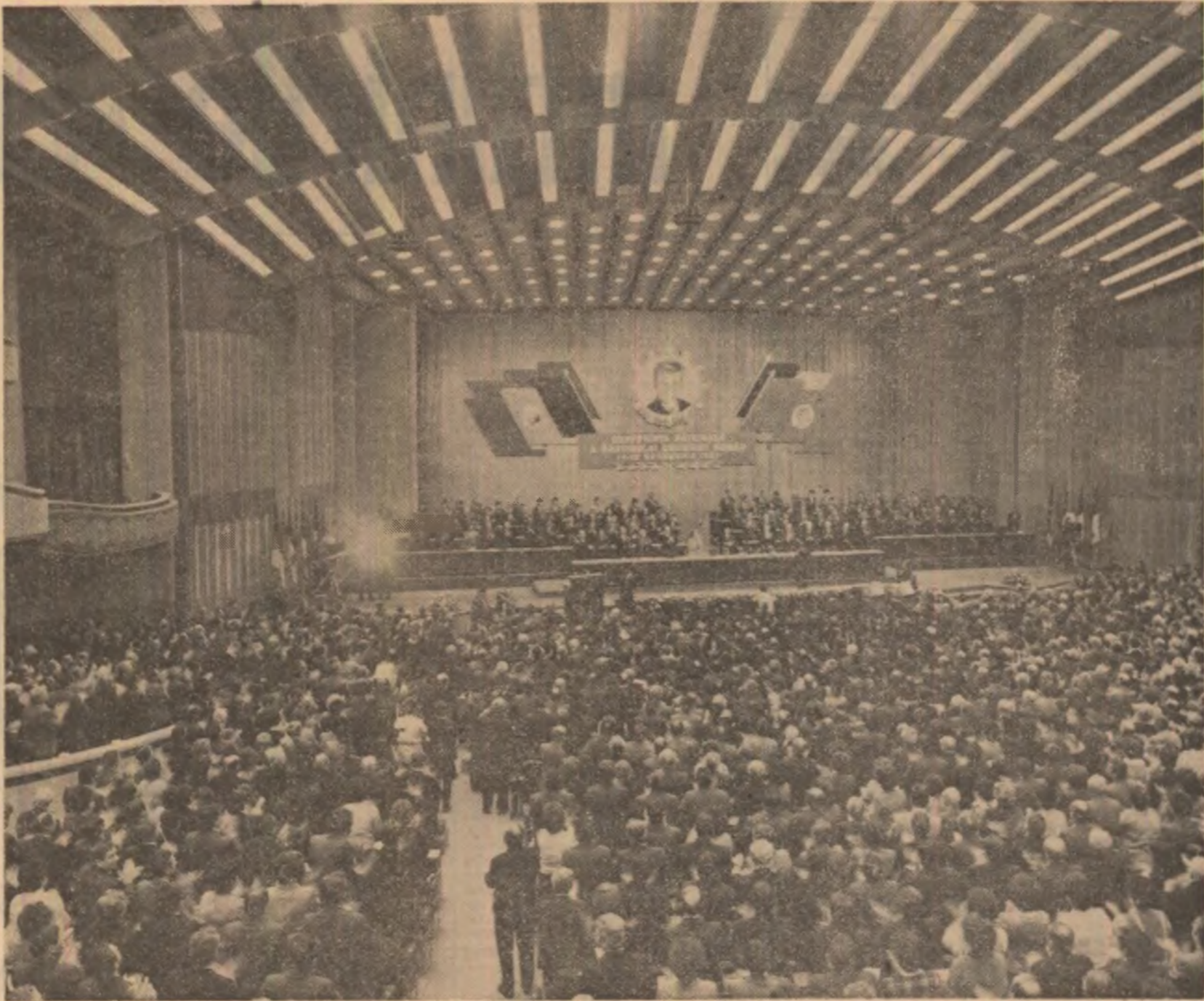
Toate aceste stări de lucruri, contradicții sînt o urmare directă și a curselor înarmărilor, a uriașelor cheltuieli militare care duc la o agravare continuă a vieții economice mondiale, la înfrățirea situației țărilor în curs de dezvoltare. În lume s-au creat puternice stocuri de arme nucleare care pot să distrugă de mai multe ori întreaga omenire, însăși viața pe planeta noastră. Aceasta impune, ca o necesitate vitală, o nouă gândire, o nouă abordare a problemelor păcii și războiului. În această situație complexă, în fața omenirii se pun noi probleme, sînt necesare răspunsuri clare care să corespundă intereselor de dezvoltare, de pace, de libertate și independență ale popoarelor.

Pe drept cuvînt omenirea, popoarele își pun întrebarea cum se va încheia mileniul al doilea și ce trebuie să facem pentru a lichida actualele contradicții, pericolul distrugerii omenirii, a însăși vieții pe planeta noastră? Cum trebuie să arate lumea la începutul mileniului al treilea, în secolul XXI? De răspunsuri ce vor fi date, de soluții la care se va ajunge în rezolvarea problemelor grave și complexe ale lumii contemporane depinde însuși viitorul omenirii, viitorul fiecărei națiuni!

Îată de ce Partidul Comunist Român consideră că este necesar să se pornească de la faptul că un război mondial, în care se vor folosi inevitabil armele nucleare, este de neconceput, că trebuie să se renunțe cu desăvîrșire la armele nucleare, la război, la calea militară în soluționarea oricăror probleme dintre state. (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează „Ceaușescu — pace!", „Dezarmare — pace!")

Dar aceasta presupune o nouă abordare, o nouă gândire în dezvoltarea generală a relațiilor dintre state, a dezvoltării societății omenesti în general. În noua gândire trebuie să se pornească de la coexistența pașnică între statele cu orînduirii sociale diferite, de la demonstrarea superiorității unei orînduirii sau alteia nu pe calea forței, ci pe calea competiției pașnice. Noua gândire presupune să se pornească de la respectarea neabătută a independenței, suveranității și integrității tuturor țărilor, să se renunțe cu desăvîrșire la amestecul în treburile interne ale altor state. Trebuie să se acționeze în așa fel încît să se dea o perspectivă nouă, de afirmare liberă a fiecărei națiuni. Noua gândire trebuie să pună în centrul preocupărilor necesitatea dezvoltării economice și sociale a tuturor popoarelor, ridicarea continuă a nivelului de trai material și spiritual, asigurarea echilibrului ecologic, dezvoltarea puternică a științei, culturii, a umanismului nou, a democrației, în care popoarele să poată afirma cu putere voința lor de a trăi libere, independente, în pace, să-și făurească viața așa cum o doresc fiecare. (Aplauze puternice).

Am stabilit că, începînd de anul viitor, să se aplice ferm repartizarea pe fiecare județ a numărului de animale ce pot fi tăiate — în raport cu populația ce urmează să fie aprovizionată din fondul de stat — în așa fel încît fiecare

Cuvîntarea tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU la încheierea lucrărilor Conferinței Naționale a Partidului

Urmare din pag. 1

pe 1987 și să trecem cu toate forțele la realizarea, din prima zi a anului, a prevederilor planului pe 1988!

Am dezbătut pe larg în acest an, în ultimele săptămîni, prevederile planului pe anul viitor. Ele sînt bine cunoscute de toți participanții la conferință, de întregul partid și popor. Trebuie să facem totuși ca, într-adevăr, anul 1988 să devină un an cu rezultatele cele mai bune de pînă acum din acest cincinal și să crezede condițiile pentru îndeplinirea cu succes a întregului plan cincinal! (Aplauze puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!", „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța!")

Reamintesc din nou — și în încheierea conferinței — necesitatea de a acorda o atenție mai mare decît pînă acum problemelor de eficiență economică, reducerii cheltuielilor materiale și de producție, a consumurilor materiale și energetice. De asemenea, doresc să subliniez din nou necesitatea înfăptuirii neabătute a prevederilor pentru activitatea de comerț exterior, de cooperare internațională, a exportului, în toate domeniile.

În același timp, trebuie să acordăm mult mai multă atenție problemelor de ordin financiar, înțării disciplinei financiare, a funcționării în cele mai bune condiții a întregului sistem financiar, a creșterii continue a veniturii naționale, a bogăției naționale — calea sigură în dezvoltarea patriei, în ridicarea bunăstării generale a poporului nostru!

În conformitate cu hotărârile pe care le avem, cu ceea ce am hotărît în Conferința Națională, vom acționa cu toată fermitatea pentru realizarea tuturor programelor sociale, de ridicare continuă a nivelului de trai material și spiritual al întregii națiuni — țelul suprem al politicii partidului nostru, esența societății socialiste multilaterale dezvoltate pe care o edificăm în România. (Aplauze puternice, prelunțate).

As dori să mă refer, în încheierea lucrărilor Conferinței Naționale, la necesitatea asigurării înfăptuirii neabătute a programelor de autoaprovizionare teritorială. Programul pe anul viitor va fi supus spre dezbatere Marii Adunări Naționale, dar doresc să menționez că prevederile lui asigură o bună aprovizionare în toate domeniile. Urmează să tăiem anul viitor un milion de bovine pentru consumul populației, cu 300.000 mai mult decît în acest an (aplaude puternice), 7,5 milioane de porcine (aplaude), să asigurăm pentru fiecare locuitor 15 kg de carne de pasăre; la acestea însă se adaugă circa 5 milioane de porci, care se taie în gospodăriile populației, un număr de circa 8 milioane de oi și numărul nelimitat de păsări care se cresc în gospodăriile populației. (Aplauze puternice).

Am stabilit că, începînd de anul viitor, să se aplice ferm repartizarea pe fiecare județ a numărului de animale ce pot fi tăiate — în raport cu populația ce urmează să fie aprovizionată din fondul de stat — în așa fel încît fiecare

județ, în cadrul programului de autoaprovizionare, să urmărească realizarea greutății la țâtere, să nu depășească tăierea animalelor și, dacă reușește să obțină un spor mai mare la greutate, atunci întregul spor de carne să rămîna în județul respectiv. (Aplauze puternice, prelunțate).

În același fel vom proceda și cu celelalte produse agroalimentare, precum și cu asigurarea bunei aprovizionări cu produse industriale a tuturor județelor țării noastre.

Este necesar să se ia toate măsurile — și am pus această problemă în încheierea Conferinței Naționale — pentru că trebuie ca toți membrii Comitetului Central, întregul activ de partid, toți oamenii muncii să facă totul pentru a asigura realizarea în cele mai bune condiții a programului de autoaprovizionare teritorială — care asigură o bună aprovizionare a tuturor oamenilor muncii, a tuturor cetățenilor țării! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!", „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța!")

Este necesar să aplicăm cu mai multă fermitate principiile eticii și echității socialiste, comuniste în toată activitatea noastră!

Se impun măsuri hotărîte pentru perfecționarea în continuare și îmbunătățirea activității de conducere și planificare în toate domeniile economico-sociale, în spiritul celor ce am discutat — pe baza Raportului — în Conferința Națională. De asemenea, trebuie să acționăm în toate domeniile pentru o mai bună organizare a activității, a repartizării cadrelor, a activului, a forței de muncă, pentru creșterea răspunderii, a ordinii muncitorești și a disciplinei. Trebuie să înțelegem bine că, în toate domeniile și în toate sectoarele, fără excepție — începînd cu partidul, cu organele de stat, dar pînă la ultimul colectiv de oameni ai muncii — se cere spirit de răspundere, ordine, disciplină, de a pune mai presus de toate interesele dezvoltării patriei, ale bunăstării generale a poporului! Numai în acest cadru se asigură și bunăstarea fiecărui cetățean! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!")

Acționînd cu mai multă hotărîre pentru îndeplinirea în cele mai bune condiții a rolului statului, al organelor sale în toate domeniile de activitate, trebuie să dezvoltăm tot mai puternic și să asigurăm buna funcționare a tuturor organelor democrației muncitorești-revoluționare. Nu trebuie să uităm nici un moment că dezvoltarea democrației muncitorești-revoluționare și socialismul constituie un întreg, inseparabil, că numai pe baza celei mai largi democrații, care să asigure participarea întregului popor la conducerea societății și la făurirea conștientă a propriului său viitor, vom putea asigura înfăptuirea programelor noastre, victoria socialismului și comunismului în România, care se construiește cu poporul și pentru popor! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!", „Stîmna noastră și mindria!", „Ceaușescu — România!")

În acest cadru, as dori să subliniez faptul că, făcînd totul pentru realizarea politicii de dezarmare, partidul și statul nostru au acordat

și vor acorda și în continuare toată atenția menținerii capacității de apărare a patriei noastre — în care dezvoltarea economico-socială are rolul hotărîtor. Vom avea însă permanent în vedere că, atît timp cît nu se va ajunge la lichidarea războaielor, armata noastră să fie în așa fel pregătită și dotată, încît să-și poată îndeplini, în orice împrejurări, rolul de apărare a independenței țării, a cauzei socialismului! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Ceaușescu — pace!", „Dezarmare — pace!")

Este necesar să plecăm de la conferință cu înțelegerea și mai clară a necesității îmbunătățirii activității de partid, a creșterii rolului său politic conducător în toate sectoarele — factor hotărîtor pentru îndeplinirea tuturor programelor de dezvoltare a patriei noastre. Trebuie să facem astfel încît partidul nostru — care reprezintă forța conducătoare, tot ce are mai bun poporul român — să-și îndeplinească permanent în cele mai bune condiții, misiunea istorică în fața întregii națiuni! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!")

De asemenea, se impune să plecăm de la conferință cu hotărîrea fermă de a face totul în vederea îmbunătățirii întregii activități politico-ideologice și educative, pentru formarea omului nou, pentru a transforma conștiința revoluționară, educația într-o uriașă forță, care să dinamizeze activitatea în toate sectoarele vieții economice și sociale! (Aplauze și urale puternice).

După cum am dezbătut în conferință, avem în fața noastră probleme complexe, mari, pe care trebuie să le rezolvăm în mod corespunzător în perioada următoare. Va trebui să dăm răspunsuri noi problemelor care se ridică în noua etapă a revoluției din patria noastră, în dezvoltarea mondială în general și să facem în așa fel încît aceste răspunsuri să tină seama de realități, de cerințele dezvoltării țării noastre și de cerințele dezvoltării generale, să dea o perspectivă luminoasă înaintării României, dar și a întregii omeniri, spre socialism! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!", „Ceaușescu — România, comunism!")

Sîntem hotărîți să acționăm și în continuare pentru realizarea politicii externe, de colaborare cu toate statele lumii, fără deosebire de orînduire socială. Deoarece am expus pe larg aceste probleme, nu doresc să revin asupra lor. Însă as dori să asigurăm — și în încheierea lucrărilor conferinței — pe prietenii noștri de peste hotare, toate statele și popoarele lumii că Republica Socialistă România, poporul român vor pune și în viitor în centrul activității internaționale lupta pentru dezarmare, pentru dezarmarea nucleară și eliminarea tuturor armelor nucleare, pentru colaborare și pace cu toate națiunile lumii! (Urale și aplauze puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu — pace!", „Dezarmare — pace!")

Stimați tovarăși,

La încheierea lucrărilor Conferinței Naționale asigurăm încă o dată partidului, întregului popor că

hotărârile adoptate în deplină unanimitate dau o minunată perspectivă dezvoltării tot mai puternice a patriei noastre, ridicării ei pe noi trepte de progres, spre culmile înalte ale civilizației comuniste. Să ne întoarcem la locurile de muncă cu hotărîrea fermă de a acționa cu toate forțele în vederea realizării tuturor acestor obiective, de a face totul ca, în anul 2000, în România să triumfe pe deplin principiile socialiste și să trecem spre comunism! (Urale și aplauze puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Vom munci și vom lupta, țara o vom înălța!")

Să dezvoltăm tot mai puternic spiritul revoluționar, să acționăm, în orice împrejurări, ca adevărați comunisti, revoluționari, să servim, în toate împrejurările, poporul, partidul, socialismul și pacea! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu și poporul!")

Cu numai cîteva zile înainte de Conferința Națională s-a născut al 23.000-lea locuitor. Sîntem un popor de 23 de milioane de oameni! (Aplauze prelunțate). Este necesar ca — în numele acestor 23 de milioane de oameni, și care cresc în continuare — să facem totul pentru dezvoltarea patriei noastre, să le asigurăm un viitor luminos, o viață în pace și colaborare! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Ceaușescu — P.C.R.!", „Ceaușescu și poporul!")

Să dezvoltăm puternic sentimentul patriotismului revoluționar, dragostea față de țară, de trecut și glorioși! Să acționăm întotdeauna în spiritul acestui patriotism socialist, să facem totul pentru înălțarea independenței și suveranității patriei noastre — România! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!", „Ceaușescu — România, stîmna noastră și mindria!")

Urez tuturor participanților la conferință, comunistilor, întregului popor noi și tot mai mari succese în muncă și viață, multă sănătate și fericire! (Aplauze și urale puternice, prelunțate; se scandează îndelung „Ceaușescu și poporul!", „Ceaușescu și poporul!", „Ceaușescu și poporul!", „Ceaușescu și poporul!")

Aceasta mă determină să adresez — aflîndu-ne cu puțin înainte de Anul Nou — întregului partid, întregului nostru popor, un An Nou cu succese tot mai mari, multă sănătate! LA MULȚI ANI! Declar închise lucrările conferinței! (Aplauze și urale puternice; se scandează îndelung „Ceaușescu, la mulți ani!", „Ceaușescu să trăiască — România să înflorească!")

Intr-o atmosferă de puternică în-suflețire, toți cei prezenți în marea sală a conferinței se ridică în picioare, aclamă și ovaționează minute în șir, în deplină unitate, pentru Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare a întregii națiuni — pentru secretarul general al partidului, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU.

scrierile «Luceafărului»:

Identitatea creatoare

Cit de mult s-a schimbat și se schimbă peisajul literar într-o cuprindere geografică din ce în ce mai redusă la scara cititorului tradițional și de bună seamă prestigios, centrul cultural este de acum un fapt de viață intrat în obișnuință. Iar el, acest fapt, este poate și numitorul cel mai exact al sensibilității care, în ordinea creației literare, propune azi nume, stări și atitudini ce privesc altă ansamblu fenomenologic cultural cit și fiecare zonă în parte cu accente care se leagă de istorie, de tradiție, dar și de comunicarea modernă, de limbajul poetic actual care cunoaște o extremă diversitate. O multitudine de izvoare ce par a ține și limpezii cerul larg de deasupra este această altă de febră și autentică mișcare literară cu puncte precise de reper în multe, în cele mai multe dintre zonele țării, încit ceea ce se gândește și se scrie acolo nu este cu nimic mai prejos decât în vechile și consacratele pină odinioară centre culturale și artistice, ele putându-se compara oricând și uneori aproape în exclusivă favoarea lor, cu acele cărări și tensiuni de spirit care fac fapta de creație tot mai aptă a înfrunta timpul. Nu de puține ori fringerile rutinei și ale inerteții în plan artistic se aud tocmai din aceste locuri ce se ridică la o nouă identitate azi, în identitatea însăși a țării, iar întoarcerea spre autentic, spre rădăcinile adânci și viabile, acolind pojarul și copilăria modelor, se fac simțite, chiar dacă timid, chiar dacă în soaptă, dar cu o desăvârșită credință în arta cuvintului, a rostirii poetice. Pentru că multe, cei mai mulți dintre cei ce scriu și se zbat în aceste locuri privesc în frumusețe și cu simplitate un gând, sint doar niște autentici și incoruptibili iubitori de literatură, ei nu trăiesc din ea decât în planul spiritului, o profesază în răstimpul de după muncă, sint orice, învățători, profesori, muncitori, activiști, animatori ai vieții culturale și artistice și abia după aceea sint și scriitori sau abia după aceea tind să devină scriitori. Și chiar prin aceasta, ei sint un egipt al iubirii de frumos. Poate că fac o operă de pionierat în felul lor și rezultatul rimei și al dăruirii cu care se apleacă asupra artei scrișului vor fi, în cele din urmă, tot ei, vor fi ei înșiși.

Am participat la Bistrița-Năsăud la festivalul și concursul de poezie „George Coșbuc”, revista noastră a acordat acolo și un premiu. Ca de altfel aproape toate revistele țării. Am citit și am ascultat poezia, m-am bucurat. Și sentimentul tuturor celor ce veniserăm acolo — fost că am întâlnit o autentică mișcare literară, un autentic și profund spirit creator în care găsim și tradiție și modernitate dar găsim, putem găsi mai ales un statornic și nedesmițat respect față de valorile culturii și artei naționale care își au multe din rădăcinile adânci în aceste mirifice și împătimit locuri aflate azi sub semnul unor permanente și prodișoase innoiri. Citex nume care dau ființă acolo acestui respect și care compun, în ideea de creație, individualitatea unui cenaclu: Lucian Valea, Emil Dreptă, Radu Lucaci, Alexandru Cristian Miloș, Ion Moise, Gavril Moldovan, Olimpiu Nușteleanu, Luca Onul, Valentin Răuș, Daniela Trandafir, Anastasia Domide, Adriana Florica, Rodica-Pop Bosca. Nume, deci. Dar nume fondatoare, pentru că prin ele cenaclul există și dezvoltă, continuă să dezvolte o meritorie idee culturală, aceea a unei cit mai diverse și mai pronunțate geografii spirituale. O geografie de un real potențial creator care, în anul din urmă, s-a făcut simțită la nivelul tuturor domeniilor, în toate profesia, ea structurând de fapt întreaga viață socială și dând o clară referință, depășind o clară mărturie despre tot ceea ce înseamnă și poate însemna identitatea creatoare. În planul literaturii și artei, multe dintre aceste nume sint prezente în publicațiile literare din întreaga țară. În dreptul altora stau deja câteva cărți publicate. Altele se află în pragul debutului editorial. Personalitatea cenaclului are astfel argumente de sprijin în personalitatea tuturor celor care îl compun. Și ceea ce aș vrea să mai adaug este că unii dintre ei trăiesc și muncesc la zeci și zeci de kilometri de orașul reședință de județ. Dar li dăruie nici, le consacrază într-un fel timpul, le ascultă și le debate creația — cenaclul. Această inimă care bate cu bădăle inimii fiecăruia. Le ascultăm în aceste pagini.

A. I. Zăinescu

Zile cu limpede sunet în care sevele au devenit fecunde curate plutiți peste țară cind apele și aprind stele în unde. Muguri din singele cald al strămoșilor care veghează sub mătasea glicii, cupe pline de azur, stropi de soare pe fruntea României.

Amiezi de aur

Toamnă blîndă năvăleşte prin case, pe coline ard mere roșii și-n nopțile îngroape pină la briu în păduri și iruri albe de stele incing fruntea Transilvaniei.

Amiezi de aur străbat zile senine, prin aerul de sărbătoare, plutește abur de arome dulci, cărările alunecă rotunde sub bolți cu țoșnet de amurg. Prin livezile dezvelite de lună se-ășterne pacea anotimpului, eoul cerului își repetă numele vată străbună.

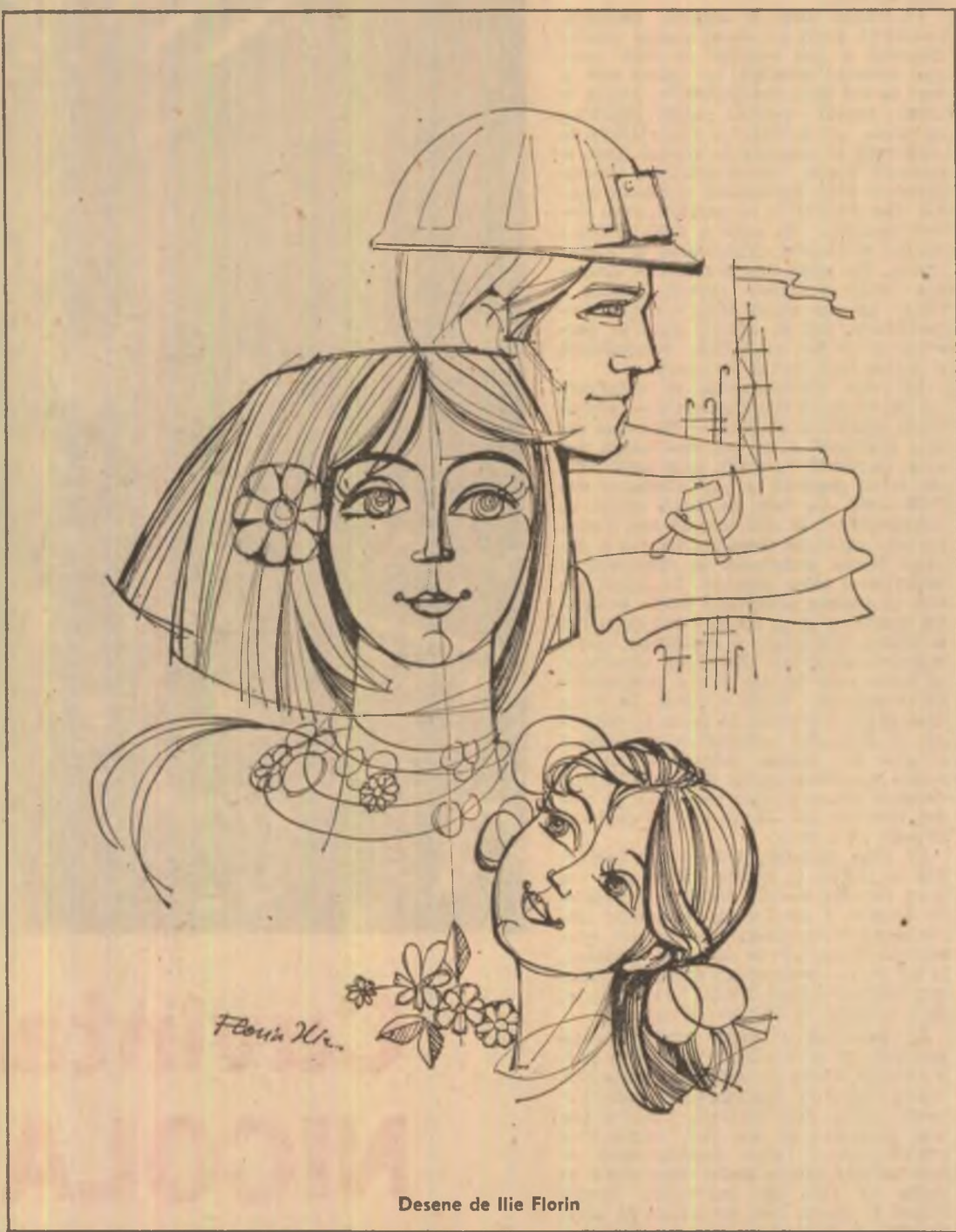
Am aflat pasărea răscădind-o cu depărtări, Furind-i sămînta și fuscădind-o în cuvint, încălzind gîndul locuitorilor de prin

Și apoi ascultînd ropote repezi pe acoperișuri, înspăimîntat de trecutul ei răsufînd, iubită — am numit-o, Doar.

In acea stea Denumirea nu-mi aparține, alții și-au îngăduit-o, Deslușeam vagi și ciudate forme, lumini crude, Așa că i-am cerut voie să stau și s-o privesc Cum emitea stranii speranțe, lungi și amare rădăcini, Săream astfel fereastră visului, să nu mă audă nimeni și apoi tot ascultînd ropote repezi pe acoperișuri, M-am întîlnit mai tînăr, cu inelul ei și-atunci doar poezie, am numit-o, Doar.

Copiii

După plecarea ta a început să ningă Peste scrisori, peste trenul cu fumul alb,

Desene de Ilie Florin

Orașul cu două aripi

nu credeam vreodată să mă pot rădăci în Bistrița, și totuși, în acest început de iarnă, cînd primii fulgi de omăt ca o fantasmă și-au pornit valsele, am pus în oglindă orașul vechi și orașul nou. Bistrița, capitală de județ, unul dintre cele mai înfloritoare centre meșteșugărești și comerciale în perioada feudală, ni se confesază astăzi de pe scara adevăraților valori materiale și spirituale ale prezentului cu cei peste șaptezeci de mii de locuitori care-si aduc din plin contribuția la dezvoltarea industrială a orașului. Dacă în 1965, pe plan local se puteau numi pe depele unei singure mîini întreprinderile bistrîțene, azi zestrea economică a orașului se

inscrie în circuitul economic al țării, cu întreprinderi de construcția mașinilor, prelucrarea lemnului, textile, sticlărie de menaj, lactate, vinificație. Iar pentru că împrejurimile Bistriței constituiau a doua zonă pomicolă a țării, aici în ultimii ani a fost dat în funcțiune unul dintre cei mai moderni sîozuri de gen. Orașul vechi — acea îmbinare polihromă de acoperișuri în pante abrupte, acele străzi și ganguri străjuite de porți înalte cu jerecături de fier pe potruva fiecărei bresle în parte, acele ferestre-vitrații ca de catedrală, în îngustimea cărora imi limpezeam ochii cu peste douăzeci de ani în urmă, cu nămeșul de damascuri albe ale perimilor scoase din de dimineată la aer; orașul vechi cu Casa „Ion Zidaru” — veritabil monument de artă medievală, cu șirul „Caselor Sugălele” și cu Corso — acolo unde, între două tururi de preumblare, copil fiind, mă încălzeam cu pumnul de castane atunci scoase de pe jărăle, orașul vechi cu cei mai constincioși coșari din lume, orașul vechi cu parcul autumnal în care din cînd în cînd mă cîntă și fanfara orașului din care s-a zămisit într-un timp record aripa a doua; aceea de încredințarea înnoitoare „Cartierul „Decabla”, „Vișoara”, și celelalte cu blocuri de-a frumusețe și acuratețe de stil proprii regiunii, umitoare, centrul civic într-o îmbinare de fantezie, curaj și bun-simț a tot ceea ce poate fi mai de suflet în arhitectonica unui oraș pe măsura vremii noastre, platforma industrială, acea etajată ce se întinde pe acrușurile de pe care cu nici trei decenți în urmă se caseau finețele, orașul nou, iată palpabila, reală aripă de-a doua a orașului.

Cel ce vine la Bistrița pentru înția oară este mirat să întîlnească în plin centru țărani neași, în cel mai autentic port românesc, o galerie de portreze și de fețe parcă pe străzile orașului-muzeu întru fericirea de-a mai exista încă loc printre cele multe urgențe ale tehnicii de vîrf și pentru ei, apa vie, seva adevărată a pămîntului. Bistrița? Orașul pledoarie pentru prodișoasa muncă a edililor și a maselor largi de intelectuali, muncitori, întru îmbinarea fericită a elementului modern cu tradiționalul; paralelism de bun augur în poemul pe care-l scriem cu fiecare clipă din clipa supremă a patriei.

Melania Cuc

GAVRIL MOLDOVAN

Cariatida

Ții cu uherii în loc ploaia n-o lași să cadă peste sentimentele omenști ce-o pot inlocui cu fruntea în nori aduci pămîntului bucurii nevisate

picăoarele doar rădăcitate prin pulberea materiei astfel susținînd bolta-nstelată puternic arcuit în golul văduhului culegi o temerară recoltă de fin dintre umeri aduci iarba în țînut friul cunoașterii mușchii încordați caută ramuri verzi țînutul urcă în pulpele zdravene țărîna clocotește după efort miinile dau spicului formă

ce te faci cînd toate astea trec dimineți atîșne de progres cînd te dai jos de pe soclu să vezi operele înaintașilor.

Oprind un riu

Vii de departe iubind riurile gloria rădăcitate a generațiilor ude de la Heraclit ai cunoscut mersul prin lumină

atita materie foșnînd într-un țînut sub geomuri ț-i-ai omîntit de panta rei desigur ogîndindu-ți chipul în luciul planetei oprind un riu din mersul lui firesc stînd cu pieptul stăvilă pe prund alături revărsîndu-se-neserare pină de pești

șuvoi după șuvoi sosea iar tu la piept oprind tot ce-i frumos alegînd mai clare unde ca un vin limpezit de-a binelea adus în fața mușurilor la masă stoi cu pieptul în albie așteptînd soseira valurilor întregi oprindu-le să le oferi cîmpiei

RADU LUCACI

Toamnă transilvană

Toamnă pasări cerul despică tireme cu o tulburare arborii cumpene în zare adună-n dangotă de clopot turme de mioare Livezii, un stei de vînturi și de ploa, se cîntă în suflet lumina încă mai are simfonice chemări

Stelele, stelele, cad în fintini albastre cu satul cufundat în riuri minerale șoptind o poveste nemuritoare.

Mioritică

Ciobanul în ie albă alba mioară și cîinele cu aripi albe coboară pe un picior de plai trupu-i prins în nîmșor cu traista pe umăr sub vîlvății de aur intră în catedrala munților înveșmîntați el, cîinele și mioara în lacrimă de cer cu miezul alb de ghîndă doindind cu aleasă să cuprîndă în clepsidre de arbori întreaga transilvanie

MARIA OLTEANU

Iubire de țară

Din istorie se-auge-un murmur de iubire. Se-aud pașii timpului și sub ei pămîntul zîcînd de atita lumină. Gîndul se reazămă de zilele albe de zorii ce curg. Tu patria mea imi întîzni miinile pline de stele.

Zile senine

Zile senine flori scuturate din gîndul luminii, drumuri albe deschise în inimă, ceruri spuzite de zboru-mplinirii.

ALEXANDRU-CRISTIAN MILOȘ

După o ploaie de aprilie

După o ploaie de aprilie încercînd să vă descriu inima, senzații noi, Cînd întors fără umbrelă, deci fără prejudecări,

Am întîlnit-o pe ea, floarea roșie a nopții Crescînd pe cîmpul unui tunel Ce se prelungea în lună. Numai cit o iluzie Și apoi ascultînd ropote repezi pe acoperișuri, Înțelegînd că încă n-o pot culege rapind, iubită am numit-o, Doar.

Cu nopți de nesomn Luindu-vă martori la saltul acrobatic, din cer, al primăverii Și numai o clipă simțînd otrava ce-o ascunde ea,

teatru

Gala dramaturgiei românești actuale

I. Sub înaltele auspicii ale Consiliului Cultural și Educației Socialiste, Asociației Căminilor de teatru (A.T.M.), Comitetului Județean Timiș al P.C.R., Comitetului de Cultură și Educație Socialistă al județului Timiș, Teatrul Național din Timișoara a fost găzduită de-a doua oară (de-a IV-a ediție) a Galei dramaturgiei românești actuale. Într-un climat de fierbinte emulație spirituală, generat de aprobarea Conferinței Naționale a partidului, 11 dintre scenele de frunte ale țării s-au întîlnit la Timișoara. Eforturile eazdelor timișorene au fost timp de o săptămîna, între 8 și 15 noiembrie, nu doar benefice, ci și adăvîrat solare o căldură și condescendență literă tipică, culoarea și formatul de excepție al tuturor tipăriturilor galei, salutul de binele, în zorii zilei, pe personal rec, încoșpent, al gării orșului, care nu știa ce eveniment trăiește, decât împătîmitu-se prin simpatie, cu emulație autentică și conștientă de tenor, exemplar, cum este Lucia Nicoră, ambicia semnul distinctiv, sub innoiri cărîta gesturile rutiniere nu cănă-tolnușnea și năro astutului ritm, sărbătorește, punctualitatea, seriozitatea și asumarea întregii responsabilități în vîntura de a notări în control autentic timișorene, esența de cîntăre și talent a condicțiilor și stăruitorii scenei din întreaga țară, analiza de figurare și formă ale unui public crescut și educat în spiritul frumuseții, explozie de bun gust și înclinațiune în fața actului creator, intrinsec în înalta sursă a scrișului, în limbajul, cromatice și contrastelor, al garsafelor, al transdiferilor,

o aripă de permanentă protejere peste tot și asupra oricui, un ochi limpede, clarvăzător și autovăzător în orice situație, la orice oră din zi sau din noaptea, fără paradă, fără emfază, fără falsă agitație, urmînd cursul fluviului ecoul mai firesc ce țînd către periclitune, o urare senină de drum bun la capătul acestui maraton al artei spectacolului de-a lungul a opt zile și opt nopți și poate a sut atîtea luni de pregătire și nesomn, toate acestea înseamnă lumină, toate acestea înseamnă soare. Soare pentru cugeti și simțirea neapului românesc. Soare pentru peisajul teatrului românesc. Soare pentru aripa de frumos a umanității.

Alături de săptămîna patimilor, de Paul Anghel, pusă în scenă de Dan Stoica la Teatrul Național din Iași (cronica în numerele viitoare), e-a prezentat în Timișoara, de Dan Tărbîlă, în interpretarea Teatrului Bulandra (Premiul social al juriului pentru spectacol), Premiul pentru interpretarea unui rol masculin lui Victor Rebengiuc. Premiul pentru scenografie al Filialei U.A.P. Timișoara acordat lui Sever Frențiu și lui Dan Manolău). Teatrul Ghilești s-a prezentat în competiție cu spectacolul SĂ NU-ȚI FAI PRĂMIA cu scara după piesa lui Eugen Barbu (Premiul special al juriului pentru interpretarea unui rol feminin acordat Oliei Tudorașcu), Teatrul maghiar de Stat din Timișoara a pus în scenă în surful romanțes de Tudor Popescu, iar Teatrul de Comedie din București a venit cu Acesti nebuni țărînci de Teodor Mazilu (Premiul Tineretelor Premiul acordat de Comitetul Județean

Timiș al U.T.C. a fost împărțit între Manuela Ciucur pentru rolul din Io, Mircea Volevod și Marian Rîbea, pentru rolul din Acesti nebuni țărînci, Teatrul de Stat Oradea (secta maghiară) a intrat în festival cu Dulapul, de Paul Everac, Teatrul Național cu La un pas de ferlele de Petre Sălcudeanu, iar Teatrul Național din Timișoara cu Dalbul priheag de D. R. Popescu. Pentru calitățile deosebite ale acestui reprezentativ juriu festivului, condus de artiștii poporului, Radu Beligan, a acordat următoarele premii: Premiul pentru cel mai bun spectacol — Dalbul priheag, în interpretarea Teatrului Național Timișoara. Premiul pentru regia se acordă (ex aequo) lui Ion Teremina pentru Dalbul priheag și lui Al. Tocilescu (Io, Mircea Volevod) Premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol feminin — Laricei Stăvescu Mureșan pentru rolul din Dalbul priheag și Premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol masculin lui Ion Haiduc pentru rolul din Piesa mai sus citată; Premiul pentru cea mai bună scenografie, Emiliei Jivanov, pentru decenul Dalbului priheag. Atribuirea altor premii Dalbului priheag a fost cea se poate de judecătoare. Un spectacol cu valente reale (vom vorbi, pe larg, în cronicile viitoare), meritînd analiza critică.

Teatrul Național din Tirgu Mures s-a întors în Gala cu Eul mediu întîlnind Premiul de Romulus Guga (cronica în numerele viitoare) Comitetul de Cultură și Educație Socialistă a județului Timiș a acordat premiul său de interpretare Marilenei Popescu pentru rolul din Eul mediu și lui Traian Buzolanu pentru rolul din Dalbul priheag. Teatrul Mic s-a prezentat în Gala prin Respirări cu Nibăia Stănescu. Pentru participarea excepțională a Leopoldinei Bălanău, juriul a îngăduit înstituirea unui premiu de Paul Everac (Teatrul din Tirgu Mures), Inesului de Platon Părdău (Teatrul Național — București) și Amurului burhez de Romulus Guga (Teatrul Mic) au fost prezentate hors-concurs.

Nicoleta Gherghel

film

„Cale liberă”

Premiera recentei creații cinematografice semnate de Nicu Stan (regia) și Romulus Lal (scenariu) — Cale liberă, producție a Casei de filme nr. 5 (director: Dumitru Feroagaș, producător delegat: Vasile Răvescu) este semnificativă pentru tematica dedicată actualității.

Pînă acum magistrala subterană a Capitalei — metroul bucureștean — una din construcțiile de referință ale epocii noastre a apărut sporadic în filme, ca un decor cu diverse grade de funcționalitate. Cu acest film, metroul și constructorii lui devin eroii de prim-plan ai unei opere artistice încheiate sub genericul unor iduri generoase ce subliniază repererele civilizației contemporane ale societății românești, în același timp fiind adresată realizarea unui prețios îndemn adresat de secretarul general al partidului creatorilor cu prilejul celui de-al treilea Congres al educației politice și culturii socialiste, și anume acela de a avea în vedere, în primul rînd, pe autenticii eroi ai construcției societății contemporane, pe oamenii care trăiesc și muncesc pentru afirmarea creației a idealurilor proprii noastre deveniri.

Inginerul constructor Alexandru Truică și proiectanta Laura Vasiliu sint doi dintre eroii zilelor noastre, ale căror confruntări profesionale iz-

vorite dintr-o dialectică a experienței puse în fața noutăților tehnologice sint rezolvate în cele din urmă prin sinceritate, înțelegere și constructivă aspritate spre realizarea optimă a obiectivului comun.

Cale liberă beneficiază de calitățile reportercești ale autorului scenariului impuse în ritmul și autenticitatea secvențelor înregistrate fie pe santierul hidrocentralului, de unde vor fi recrutate echipe de lucru pentru metrou, fie chiar pe santierul acestuia, unde nu rareori dramatismul unor situații este relevat fără emfază, cu notabilă grijă pentru evitarea locurilor comune.

Evoluția principalelor personaje, interpretate de Emil Hossu și Eniko Szilagyi-Dumitrescu, de la stadiul înfruntării profesionale pînă la o viabilă poveste de dragoste, este sugrătat pe fundalul dificultăților obiective întîlnite în munca lor eroică de constructori metroului. Mai puțin atras de mizele genurilor spectaculoase, Nicu Stan, ale cărui filme semnate în calitate de regizor sint fără excepție dedicate actualității (Un echipaj pentru Singapore, Vreau să știu de ce am aripi, Furtună în acie), știe că una dintre condițiile definitorii ale eficienței artistice este autenticitatea, palpabilitatea vieții trăite întens, așa cum și reușește să o evoce în primele două

treimi ale filmului. Ultima parte de-gajă din păcate o crispare determinată și de stîngera ritmului narativ, de momente deja parcă văzute în alte opere cinematografice, de personaje prea puțin individualizate.

Componenta documentară de croncă a filmului este însă și fericit susținută și salvată de talentul unor mari actori, printre care aici merita subliniat aportul „episodicului” Dorel Vișan, care într-o apariție metorică scoate un rol aproape fără replici din anonimul uitării, conferindu-i cu o exemplară economie de mijlocie fire și căldură, umor și tensiune. Alături de protagoniștii, ce ofera farmec personal și căldură sufletească partiturilor incredinate, rămîn în memoria spectatorului personajele interpretate de Ruxandra Bucucese, o autentică promisiune prin expresivitatea chipului și lipsa de ostentatie a gestului, Dumitru Palade — Drăgomiș, Ion Haiduc — Grigore, Florin Zamfirescu — Simion.

Prospetima expresivă a peliculei se datorează și operatorului Mihai Truică, autor al unei imagini pline de nerv și acuratețe, cu soluții inedite subordona-te intențiilor regizorale.

Conținutul profilului de oameni capabil să înfăptuiască lucrări de excepție — Cale liberă se înscrie pe linia acelor filme de actualitate, care își propun și reușesc în bună măsură să devină ogîlni fidele pentru secvențe de referință ale devenirii noastre sociale, reflectînd atât dificultățile modelatoare de constituie ale construcțiilor prezentului dar și figurile constructorilor, profilul lor moral, integrat, ansamblu constituindu-se într-un emoționant omagiu adus muncii și domnițiilor.

Călin Stănculescu

Bistrița Năsăud

SUB SEMNUL
CONFERINȚEI
NATIONALE
A PARTIDULUI

În lumina viitorului

Acum privești orașul de sus, din înaltul cerului, dacă îți oferi această panoramă tonică, nespul de frumoașă, dacă urmărești desenele realității de sus din cochilia argintie a zborului, te poți gândi cu emoție la senza unie așezării, a unui loc, a unui împedec loc al patriei.

Arcul acestui gând pornește din această certitudine, din acest deziderat continuu al dezvoltării armonioase, echilibrate, a tuturor județelor și zonelor țării, prin amplasarea rațională a obiectivelor industriale și agrare, dezvoltarea micilor industrii, a serviciilor și celorlalte ramuri.

ÎN RAPORTUL CU privire la stadiul dezvoltării forțelor de producție, al societății în general, al relațiilor de producție și sociale, al democrației muncitorești-revolutionare al perfecționării conducerii pe baza principiilor autoconducerii și autogestunii, al perfecționării și continuării procesului revoluționar în noua etapă de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate și de înaintare a României spre comunism, prezentat în Conferința Națională a Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „Sunt necesare măsuri ferme în vederea înfăptuirii neabătute a hotărârilor Congresului al XIII-lea al partidului privind dezvoltarea armonioasă, echilibrată, a tuturor județelor și zonelor țării, prin amplasarea rațională a obiectivelor industriale și agrare, dezvoltarea micilor industrii, a serviciilor și celorlalte ramuri”. Regăsesc toate acestea și în județul meu.

Atunci când totul e alb, când nevia imbracă și înnoiează pământul, și drumarii, și dintr-un frigul încearcă dinmințe în ghiera lui lăcnoasă, atunci când plângeții țes prin poduri vechi pinzele lor tainice și jirine dorm în miezul pădurii, când casele cu obloanele trase adăpostesc, fiecea, o poveste și parcă un mic mister, atunci când fumul țese subțirate pe horn de ceașcă cu neîncrețeați alături, rotoacele, volocotele și pașii scrișii și risul se desenează cu abur pe carnea albă a zilei, atunci când anul e-n cumpană și oamenii sint mai aproape unii de alții ca oricând, iară adică, sufletul meu hotărâre are nevoie mai mult ca niciodată de iubire și de acasă.

Sint cele două talgere ale vieții și seamănd atit de mult.

Si când se face iarnă, sufletul meu hoinar ia drumul Transilvaniei, ia trenul de noapte căduțind marginea Maramureșului, căduțind culcusul copăniței, pipăind în tânăra de-acolo, de-acolo de la izvorul Someșului Mare. Si când se face iarnă visează să-mi iau copiii înfoșoliiți în cojocele ca niște coconi, și să plec acolo, aproape de căldura începutului, în acel spațiu binecuvântat, în acel împedec loc al unei ordini simple și firești iar în zăpezile polare cu ierburii și bomboșii și și nuci gândul meu să refacă un peisaj adunat bucată cu bucată, imobilat de pace.

Si e acolo istorie, istorie răspândită, condensată, asumată, de la palisadele dacilor liberi și castelele romane, de la leitii romani vechind hiearic la arcașele frumose ale medievalității unui opidiu civic, la flamuriile breslerilor alinate ca-ntr-un onor al trecutului la școlile secolului XIX, la Coșbuc, la drepnia ridicată a lui Mureșanu, la Rebreanu, la poveștile Retezanului, la revistele ce apăreau (Minerva, Revista Bistriței), la toată acea expresie de civilizație și la tot acel sentiment de responsabilitate pe care monie din spirala acestui oraș le exprină.

Si acolo e prezent, Investiții spectaculoase, o platformă industrială cu multe fabrici și toate noi, cu zece de mii de oameni care au învățat noile lecții ale disciplinei industriale, cu școlile de mii de oameni lansate către țară și către lume: utlajae, aparate, pinze, mătase fină, mobilie, covoaare, cristale translucide, deci mulțimea produselor finite care poartă cu modestie și cu orgoliu firsc marca unui oraș devenit al viitorului.

E iarnă și în dimineața lăcnoasă, pomii din livezele calme desenate ca de-o mână de artizan visează vise dulci, în căldura albă a patului copilului visează derdeluș și sanie și pom de iarnă, pe stativele bătrâne de pe Birgău și pe enormele războaie ale fesoțiilor se alectuiesc sub mână de femeie pinzele, eternele pinze ale jeminții, minuțioasă și sublimă metaforă.

O călătorie la Bistrița trebuie să înceapă dimineața. „Ca să vă tulbure în suflet un dor nenumit, să-ți simțiți ca pe o simținelă, pusă pe ducă. Dimineața, când peisajele Transilvaniei sint emolte bîndă, dealuri de moare și dramuri ce te ademenește în povești, ponduri adormite sub nea și presimțirea dutoasă a cimpiei și autoritatea demnă a munților își transjeră o siguranță anume iar linia ondulată a orizontului le veghează ca o fișe de încredere.

Dimineața, când resorturile omenești se arină în depărtate buni la cazări, în lăzimele lor aidoma ordinii livezilor care pășesc cu geometria lor educătoare de rod depresivului Bistriței.

Dacă n-ai fost pină acolo la Bistrița, dacă în clipa aceasta gândul de-a merge acolo e-a succese ca o oră lăcnoasă sau dacă vrei să ai venitii precum printre scrisorile adolescenței, să știți că veți găsi acolo obisria, densitatea prezentului asumat, dăruirea și permanențele civilizației, orgoliul frumos al așezărilor transilvanice, semnele triumfale și demne ale adevăraților vieții.

Cind e iarnă, cind în podul casei părintești, acolo, pe malul Someșului Mare, sub privirea Ineului, la adăpostul molizilor și-al puilor Anieșului patngii țes în liniște amintirea copilariei, cind leitii romani și piatra Serenei lui Licco veghează încă un an peste cel aproape două mii

de austeritate cenușie, cind e iarnă și stolarile de păsări își iau zborul în sunetul solemn al a celui năntrecut adagio de Albinoni revărsat cel pin de substanță și vitalitate s-a văzut în locul acesta cu limpezime. Acum douăzeci de ani părinții mei se mutau la Bistrița: închid ochii și-mi amintesc camionul cu mobilie, strada cu castani, orașul cuminte, de-o bîndeje curată, expresia bătrînului care vindea turție, ceremonios de parcă tot timpul poza pentru un daghe-rotin, Piața de flori, parcul cu un braț verde ridicat pe valul cetății, Săguletele, Casa Argintarului, aburul de cumințenie duminicală, faima evului mediu așezată pe perne de catifea, pomi, orgă, fanfara și evident, un cenacu literar. Amintirea unor mari scriitori și cărturari. Cărțile lor, prin bibliotecă vechi, tartaje de piele cu litere daurite.

S-a scris mult despre Bistrița și pe drept cuvînt. Subiect la îndemână, aș zice. Subiect de senzație, de fapt. Un oraș calm care se transformă într-o imensă, trepidantă combină de industrie, în omenești, ei bine, ei pătrează și cresc așel drag minunat de literatură. Așa măsură continuă a pății noastre de inefabil.

Si cind trenul ajunge la Sărdel, prin calmul dealurilor albe și cind începe să se presimțim acasă, să se anune alfel, cu totul alfel decit acum douăzeci de ani, atunci simt o febrilitate, mă învîr neliniștită în compartiment și-ajuns în noua gară a orașului sint turburați.

Bistrița cea suară, cea patriarhală, picturală și-ati, Bistrița anului '68 există în continuare, conservată cu grijă de muzeograful înțelept, mai ales în centru. De jur împrejur, inelele cele noi de lumina.

Asta se poate vedea dacă mergeți acum, la ora aceasta de iarnă în ochiul de lumina albă al Bistriței-Năsăudului: permanența civilizației, trambulina unui vis, semele pămintene, incon-

Cleopatra Lorințiu

Continuare în pag. 7-a

Poveste de toamnă

Mă-năntă toamna carul cu porumb
Cind poartă spre hambar scobita nouă
Mă-năntă finul proaspăt răcorit
Cu primăveri, cu flori de maci și rouă.

Și carele cu struguri grei de vin
Amirosind a tainică virtute
Și drumul aurului din livezi
Și dragostea pe drumuri neștiate.

Din brazda dealului urcat sper cer
Izvorul pinii curge în neștire
Și laptele cu gust de creșcinder
Amirosind a miei și-a zămlisire.

Or fulgerat din torți de cer deschis
fugă albi și gri, tomnatecă durere
zăpada albăstreie unge lung
brazda de lut clipind a mingiere.

Moisei

Morții mei,
Morții mei,
Ion, Gheorghe, Onofrei...
Oare am uitat căs-ei
Scriși pe stlpi de albă piatră
Le-am uitat cenuș-n vatră?
Părăsiti-i de nepoți
Vesnicia lor amintire?
De-aș ave vreo șapte zloți
Ca să-i dau spre pomeneire
Altui neam ce n-are morți eroi
Căți sint la noi.
Morții mei,
Morții mei,
Ion, Gheorghe, Onofrei.
Mai bine mor ori vreau de viu
părășiți cu ei să lu
Să intru în soborul lor
Moșii, străbunii și părinții

Sint martirii mei și sfinții
neamului dintre Carpați și Mare.
O asemănare
cu cei vii trecuți de sută
(înțelepți și bătrîni sfetnici)
se face.

Numai ei
pot sta-n rind cu morții mei,
Ion, Gheorghe, Onofrei...
Azi e zi ca de ninsoare,
Am s-aprind o luminare
am s'un și un coș cu flori
Ș-am să dau și citiva lei
pomeneire cu teme
pentru morții mei.
Ion, Gheorghe, Onofrei...
De-am să uit vreo amintire de eroi
să mă blăsteme chiar ei... morții mei.
De-am să fac o pomeneire
Intru slova și iubire de eroi
Binecuvîntare ei
Morții mei,
Și de-s bărbați, ori de-s copii,
ori de-s bătrîni, ori de-s femei
eu îi ridic la rang de zei
pe morții mei.
Morții mei,
Morții mei,
Ion, Mării sau Ană, Gheorghe, Onofrei...

RODICA POP-BOSCA

Nichita

Zis-am lila de fuor
Gîndul tău miroase-a dar
Glasul îți adie-a noapte
Ochii tăi au gust de soapte
Miinile doinesc a frunze
Trupa plîngere în banchize
Inima foșnește-a tei
Cintu-ți e-o urmă de lei
În priviri strălucite a stele
Iar în păr se joacă iele

Zis-am roșu de tulipă
Din risipă naști aripă
Fîlfirile de iubire
Să nuntească nemurire
Intr-un zbor visător
Peste astri călător
Ce-n lumină lîină
Străvezie se-nclina
Sărbătorind iermele
Ningind necuvintele

Stare

Te poartă roți de absență
spre limanul depărtării
(dar ne vom căuta mereu
adulmîcind miresama stelelor
din vise)
Desprinde-ne vom umbrele
învîngînd ceața unul
spre fiecare
îmbrățișă-ni-se-vor
umbră și umbră de lumina
iar luna va clipi
știind că nu ni s-au regăsit
decit umbrele

MARIA HERTĂ

Sub stele

Mireaso,
noaptea asta din cetate
se arde.
Și-n noaptea care vine
se naște
această strimă separare.
Ucidă lacrima în frunze
să mai rămîn în nemiscare
sub stele, mamă,
nu se moare.

plastică

Lecția de simplitate

„Să plectez ca și cum al respira” — proclama pe la începutul secolului un mareștru al impresionismului, invitînd la gestul simplu, la oficierea firească a ritualului artistic, la bucuria dăruirii creatoare... Un asemenea credo pare să fi născut și cartea unui desăvîșit pictor al simplității, care se adevărește a fi și astăzi, ca întotdeauna, Ion Popescu-Negreni.

Am văzut, într-una din sălile consacrate de Muzeul de Artă al Republicii expozițiilor artistilor contemporani o densă și intrinsecă, remarcabilă prin unitate stilistică, suită de lucrări aparținînd, cu cîteva excepții, ultimilor 4-5 ani de creație. O prezentă mereu egală cu sine, îndimprîndu-ne cu fermeletoare linii olimpice, dar și cu ceremonialul simplu, încrețit de o difuză poezie, al unei roștri solioeviale. Este suficient să te situezi în centrul geometric al sălii de expoziție și a te lăsa invadat de blînda plîntire a culorilor în întreg spațiul inconștăruitor, pentru a înțelege semnul distinctiv, de cănăni, al lecției de pictură ce ne-o oferă azi Ion Popescu-Negreni. Privirea se bucură de spectacolul culorilor și al atit de armonioșilor componenți a suprafețelor pictate. Mi s-a părut că abia acum, într-un generos spațiu, vizuinea plastică a lui Negreni se încarnază, capătă amploare. O didactică sui-generis se articulează în succesivă parcurgere a

ochiului peste pinzele din expoziție, desti nicicînd pictorul nu a avut, se pare, a-sî trada orgoliul dascalului (de-l va fi avînd măcar l) fată de posibilității discipului. Artist venerabil, manifestînd o putere creatoare impresionantă, pictorul ne oferă, prin actuala expoziție, pîda unei împliniri artistice senine și convingătoare. Un diazon cromatic auster, dominat de armonii în ocru-galben, ilustrat cu pregnanță de bogala colecție, afliată în expoziție, de naturi statice (cu crăile, cu dovleci, cu ceapă, cu portocale), dar și de cele mai multe dintre peisaje, pe care pictorul le surprînde în ceasul copt și blînd al întîmării și al luminiî crepusculare peste cîmpeuri grele de rod, itată una dintre oecetile puternic individualizante ale artei lui Negreni. Pictorul desenează direct în culoare cu o dezinvolură suverană. Exemplar mi se pare, în această privință, Omul cu sapa, tentativă de autoportret din 1966, lucrare afliată, la o analiză mai atentă, mai aproape de ceea ce am putea numi un crochiu, o schiță de atelier (realizată pe carton netratat, fără fonduri, doar prin cleva tuse, foarte libere și expresive, de culoare) decît o lucrare în versiune definitivă. Pictorul a ajuns la o rară capacitate de sintetizare a „obiecturilor” sau „teritoriului” plastic prin valorățile limpezii, bine definite de culoare. Calitate vizibilă în naturi

stative, indeosebi, și, intructivă, în portrete (între care se disting Femeia cu guler albastru, Femeia cu sal, Surorie, Lectură). Artistul utilizează în asemenea cazuri, foarte discret, dar cu efect plastic pronunțat, un „accident” cromatic, preferențele pictorului mergînd cu obstinatele către tonurile mai ascuțite, ca de smalt, de albastru și verde.

Peisagistica lui Negreni degajă echilibrul și calmul rodnic al pămîntului. Un orizont agrest de întindere colinară (vezi Femeia din cîmpie, Drum către moară, Toamna, Măști și eolone, Fintina părăsită) cu tensiuni dramatice reținute prin cumpănirea unor mari suprafețe de culoare dispuse în jurul unui detaliu „personaj” (o căldire, o răscrucă de drum, o fintină) ce obiectivează sugestia plastică. Pictorul sesizează în mediul cerceolat lumina lăuntrică, emanantă, pe care o amplifică prin unghiuri de perspectivă semi-plonjate. Cerul ocupă un spațiu minor în pinzele lui Negreni și atunci, doar ca o reperare neutră, în gamă gri, a unei întîinderi camestrate dată în pigru. Cu astfel de mijloace plastice, act de sumare și de simple, obține o picturalitate de maximă densitate cromatică și emoțională.

Și, cum, ar fi multe de spus despre această expoziție, ca și despre personalitatea acestui artist, modest și exemplar în strădania lui creatoare.

Ne rezumăm, în final, să consemnăm sinceritatea totală și coerenta discursului său pictural, ne care maestrul Negreni ni l-a pregătît astăzi cu credință ca însăși filinta sa respiră prin membrana diafană, inefabilă aproape, a incintătoarei lui ofrande artistice.

Corneliu Antim

muzică

O premieră

Opera „Nabucco” de Giuseppe Verdi a avut un destin de excepție nu numai în ceea ce privește aria muzicală, ci și în direcția promovării unui curent de idei, de libertate și de dreptate, aparținînd totodată mijlocului secolului trecut și realității contemporane. „Nabucco” cuprinde melodii pe care le-au avut pe buze revoluționarii italieni, luptînd și murînd pentru libertatea și unitatea patriei lor, cuprinde idel care au circulat intens în epocă — unul dintre cele mai sensibile fiind și Bucureștiul epocii (la puțină vreme de la premieră, în capitala Țării Românești avea loc montarea realizată de Opera Italiană) — cuprinde destine, confruntări și deznoadăminte de o acută actualitate, fiind, de aceea, una dintre partiturile lirice oferînd bogate posibilități regizorului, bucurii artistice comparabile poate numai cu problematica diversă a rolurilor principale a celor create autentic oferă solistilor depășire satisfăcătoare artistice.

După memorabilia montate a Operei Române din Cluj-Napoca (asupra cărora am zăbovit la momentul respectiv), Opera Română din București, pentru prima oară în istoria sa, montează această partitură a tinărului Verdi (compozitorul avea doar 29 de ani), aparținînd emblematic primelor perioade de creație a acestui atit de fecund mu-

zician. O reușită este această montare și, poate cel mai important factor în orice împlinire artistică în privința montării acestei partituri îl reprezintă concepția regizorală, pe deplin capabilă. În cazul de față, să potenteze întreaga complexitate a unui imens efort artistic. Regizorul Hero Lupeșcu montează în maniera sa caracteristică: dinamism, vervă, idel interesant, simboluri bine justificate în contextul lucrării și în cel al vremii operii, întretesute într-o „densă rețea” de semnificații. În consonanță cu frecvențele căutărilor (și realizării) ale regiei de operă din secolul XX; adăugăm aici și insistența interesantă asupra aspectelor dramatice ale personajelor (ținînd de aria actorului), toate acestea notabil fiind tot atitea aprecieri pozitive pe marginea unui spectacol de prestigiu. Efortul regizoral este simțitor sprijinit de performanțele orchestrei, conduse cu mină sigură de Cornel Trăileșcu, și de cele ale corului (între altele, Stelian Olariu) personal principal al operii, aplaudat la scenă deschisă de un public entuziasmat (și entuziasmat, „sursă artistică” a celebrului moment „Va pensiero, su l'ali dorate”. Există aici și momente de ballet (coregrafia Doina Andronache, solisti baletului Madeleine Vasilescu, Tiberiu Almosnino, Alexandru Dorus), asupra utilității cărora se mai poate discuta, ele

Rug arzător

„Cuvînt înlăntuit de sevă / hrândă dinclăntimilor” sint cuvintele eleviei din clasa a IX-a de la liceul din Năsăud, afliată la virsta la care poetul George Coșbuc răsărea din umbra aceluia „venerabil școlii, înființată aici în 1863, citate din cartea de debutantilor în poezie a Editura „Dacia” din Cluj-Napoca”, „Alpha '87”, cu o prezentare de Vasile Rebreanu. Eleva-poetă se numește Monica Salvan, iar titlul ciclului „Rug arzător”.

Rugul, în limba lui năsăudean, însemnănd miclee, adică tradiții rădăcini. Dar el poate fi și rug de mure sau de zmeură și reprezentă, cel puțin în imaginația mea, un simbol al perenității robuste și mereu prospete. Ornamental din primăvară pînă toamna tîrziu, el are și calități economice binefacătoare. Florile lui roz-căcioră, frunzele verzi și fructele iniți galbene, apoi roșii se păstrează pînă-n adîncul iernii. Este planta care dă jarnec plaiurilor năsăudene.

Ca om de-al locului, am fost prima oară într-un sat din Bistrița-Năsăud în prima mea vacanță de student. Dacă o iți pe Valea Someșului Mic pînă la Dej, iar de aici o tei-napoi pe Valea Someșului Mare pînă-n Beclean, ajungi în Năsăud ori în Bistrița, pe Valea cu același nume. Peisajul este cobyucua. Verdele înens al fînelor, împesitral cu flori vii de munte este atit de intens că în simții tu doar cu vederea ci și cu mirosul, atit de concret și de material încit parcă te atinge îndemîndu-te să te scali în el. Această senzație am avut-o privind căpșele țugulate de fin proaspăt coșit, nu uscate, ci mai mult conservate pe prepelece, păstrîndu-și și culoarea dar și calitatea nutritivă nealterată. Căci polonicultura și creșterea vitelor sint ocupațiile de bază, în afară de agricultura care se practică pe vîdi și pe lunci sau pe terasele urcînd spre munte. A fost în acest vîd, cind am făcut cu trenul un tur din România, o revedere pentru mine atit de frumoasă Someșului cit și a Bistriței ca să nu mai vorbesc de Valea Izei și de Salva-Viseu.

Podul de lemn peste care am trecut prin Năsăud cu mașina, după vreo 20 de ani de la prima descîndere, ca și podul acoperit cu șindră, unde am dormit o noapte, trîndu-mă în de ciutatul cocșilor, nici de zgomotul vitelor duse la adăpat sau la pășune, ci de iscusirii de aur ai zilei albe ce-4 strecura lumina prin spărturile acoperisului de șindră țintuță cu cule de stee pline de raze, nu le voi uita niciodată. Eram chiar la Hordou, datușor nu în insel. Acele poduri nu cred că mai există. Așa cum nu există nici Hordoul care se numește acum George Coșbuc, așa cum nu mai există nici satul Măndăstire, cel de atunci, din apropiere de Viseu sau de leud ori poate chiar de Sibiel. Un sat de pămînt cu casele de lemn și hîpte cu lut și cu geamuri cit palma, cu cerdacuri înguste și cu prispe după cupur, unde dormeau cocșii, clate-peste grămadă, case cu tîndă mică și întunecoasă, un sat cu ulițele cit niște cărării învaluite în troscoț. Doar jălăcîți năsăudeni își mai poartă la sărbători, datușor adeseori împodobită cu zurgăli ca pe niște vestigiți nu doar ale unei tradiții nealterate. O lume pitorească avînd un specific puternic, comparabil în frumusețe numai cu Maramureșul. Dar prefăcerea ei ca și a întregii țări, peșt ochii unei singure generații, este vizibilă și e incontestabilă.

Lucrările de îmbunătățiri funciare, de fixare a solului și de drenare a apelor și vilăurilor, modernizarea căilor de comunicație și de transport, modernizarea șoselelor, pătrunderea tehnicii tehnico-casnice în gospodăriile oamenilor, toate acestea sint menite să asigure confort sporit și bunăstare, toate acestea au dus la o continuă și tot mai rapidă creștere a nivelului de trai al acestora. Bistrița-Năsăud s-a dezvoltat puternic, Năsăudul devenind astăzi un cunoscut centru al industriei alimentare, prelucrării lemnului, confecțiilor și altor industrii, iar Bistrița, din centru, mesteșugăresc și comercial medieval, (dar și cultural, cu un liceu din 1596) avînd, în plus față de Năsăud, industria constructoare de mașini și de prelucrare a metalelor, a devenit un municipiu puternic culturalizat și industrializat. Este exact ceea ce spunea secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la cea de-a cincea Conferință Națională a P.C.R.: „În acest sens, merită să subliniem marile realizări obținute în construcția socialistă prin dezvoltarea tuturor zonelor țării, prin construirea a circa 180 de noi platforme industriale, odată cu dezvoltarea celor existente, prin crearea, în fiecare județ, a cel puțin 4-5 centre industriale și dezvoltarea corespunzătoare a consiliilor industriale-agrare, a celorlalte activități.”

Dar, printre ceea ce e mai este important acest județ e că a dat pe cel mai mare romancier modern al nostru și pe unul din cei mai mari mari poeți transilvăneni. Nu întîmplător am amintit la începutul acestor rînduri de Monica Salvan, căci o consider o poetă foarte talentată. Ea scrie o poezie pe măsura acestui tîmț pur și dirz, de un senin „profund și luminos, curată ca o picătură ce se adăuga oceanului de suflet românesc, în a căruia oglindă se cuvine, după spusele ei, să intrăm cu picioarele goale, neîntinate, cu picioarele fîmței, firii și conștiinței noastre, dar atit de curat, de vesnici, pentru ca nișoară oglinda vieții noastre să nu se aburască.”

Matei Gavril

avîndu-și însă o anumită justificată așezare în context.

Ce se poate spune în privința distribuției? În primul rînd, că întîlnim aici nume de prestigiu ale primei scene lirice a țării, a căror evoluție s-a înfălat la nivelul unui bine definit renume; principalele atribuție, dincolo de calitatea glasului, îl reprezintă, cred, valențele integrării în rol. Sînt fiind faptul că, de obicei, dramaticul veridic este împun cîntărețului o lungăde încandescentă în postura sa de actor. Revenind, nu putem avea decit cuvinte de laudă pentru performanțele lui Dan Zancu, voce întens timbrată și aparitve scenică plină de prestanță. Vasile Martoniu, într-un rol complex, bine rezolvat sub toate aspectele, Ionel Voineag, cîntăreț de excepție si artist deosebit, ale lui Ion Grigorescu și Nicolae Bratu, pentru a nu nominaliza decit pe principalii interpreti. În privința rolurilor feminine — pe care le detasăm și le rezervăm la sfîrșit pentru a insista asupra lor — remarcăm creația Luciei Tibuleac, care semnează o remarcabilă ascenție în postura unui personaj, avînd o dominantă caracteristică: greu de transpus scenic, a Veronica Gârba, creatoarea unui rol oarecum „la anti-poză” față de rolul precedent, de asemenea, bine cotat calitativ, a Cornelei Angelescu, întretesut este faptul că, după părerea noastră, în tranșă acestei opere, rolurile feminine sint mai dificile, din aproape toate punctele de vedere, decit cele masculine; ele presupun credibilitate unor personaje oarecum monomacrote, capabile de acte excesive. Realizarea unor momente bune aici reprezintă încă un merit al regiei și al interpretelor.

Viorel Crețu

LAURENTIU CÂRSTEAN: «Alb»

tot mai sigur pe ceea ce are de spus, tot mai exigent cu sine in ceea ce...

Alb inseamna, asadar, existenta in puritate, dar nu neaparat in sensul moral al nevoii de candoare...

mentală a oricărei poezii adevărate, înseamnă, în Alb, și tentativa de recuperare a spațiului...

REVISTA REVISTELOR LIMBA ȘI LITERATURA Vol. II/1987

Revista de tinuta academica, «Limba și literatura» (titlu unul numai considerabil de citor...

Este partea întâi a unui studiu care nu-l doar de sursoale și năzuiește la reconstituirea...

Cercetarea de acum a lui Dumitru Velcu confirmă raporturile dintre Mircea Costin și stolic...

LUPTA ÎNTREGULUI POPOR nr. 3/1987

Mal mult dect în alte ediții ale ei, revista de istorie militară «Lupta întregului po...

LECTII DE ORTOGRAFIE

Surprinzind diferența dintre cauzele subiective și cele obiective ale greșelilor de ortografie...

ve alt de complexe (prezentarea teoriei ortografice, descrierea sistemului și a agregatului...

în ghila / privirilor / soarele / încă absent" (încă absent). Ultima imagine din acest poem...

Si poezia lui Laurentiu Cârstean, ca, dealtfel, întreaga poezie contemporană, care continuă nu...

Laurentiu Cârstean se teme, cum se poate observa, de gesturile mari, de revolta demonică...

Am mai spus-o și cu alt prilej, dar continutul volumului Alb precum și o anume atitudine...

Valentin F. Mihăescu

o mențione studiu lui Alexandru Boboc «Miorica ca instituție valorică și formă de viață...

Revista de etnografie și folclor întârește și cu această apariție impresia superlativă pe...

REVISTA ROMÂNĂ nr. 10/1987

Propunerii interesante în direcția istoriografiei românești conține și nr. 10/1987 al «Revistei române»...

Două studii, aparținând lui Teodor Vărgolici («Scriitori români și idealul unității naționale...

Catagraf

mai ales înțelegerea adecvată a fenomenelor. Înțelegerea cuplului este un arde și ale difi-

La un alt nivel al gradului, pregătindu-și astfel cititorul, autoarea repune în discuție...

Această carte, datorită accesibilității și complexității sale, se adresează în primul rând publicului larg...

Ștefan Găitănaru

Flora Șuteu: «Dificultățile ortografiei limbii române», Editura Științifică și Enciclopedică, 1987.

POEZIE

POEZIA MARILOR ELANURI

VALERIU ARMEANU

IMN LA CETATEA LUMINII

Editura Albatros

Evocarea omului fălților de bunuri materiale are o veche tradiție în lirica românească...

PROZA

UN PROZATOR TRADIȚIONAL

AU FOST ODĂTĂ CA NICIODĂTĂ

Formula «mioritică» prin care autorul pornește în cartea sa, Au fost odăți ca niciodată...

STUDII

ORIZONTUL IMAGINII

RĂZVAN THEODORESCU

CIVILIZATIA ROMANILOR ÎNTR-UN MEDIU MODERN

ORIZONTUL IMAGINII (1550-1800)

Editura Meridian

Cercetarea noastră istoriografică, incluzând istoria artelor, a cunoscut o radicală înnoire a mijloacelor...

O asemenea lucrare este noua contribuție a lui Răzvan Theodorescu, cercetare ce se înscrie într-un demers desfășurat în timp...

dorind să depună o măturte lirică «despre ce trudeș pământul în grădina Soarelui»...

Alexandru Horia

Valeriu Armeanu: «Imn la cetatea luminii», Editura Albatros.

Gheorgheade (înțita și ultima oară când viziunea bărbatului legitim a fost păcătuită)...

Vasile Albert Bubău, a cărui origine ascunsă se pierde în mirajul transilvan și a cărui evoluție...

Dorel Filipescu

Mircea Constantinescu: «Au fost odăți ca niciodată», Editura «Cartea Românească», 1987.

tre Orient și Occident, relevind originalitatea acestei civilizații.

Larga perspectivă culturală a istoricului îi permite realizarea unei admirabile sinteze, valorizând informația prin integrarea într-un conținut...

Sintetizată într-o viziune cuprinzătoare și în același timp bogată în subtilități, substanța...

Scriere importantă pentru cunoașterea din perspectivă modernă a vechii culturi românești...

Gheorghe Buluță

Răzvan Theodorescu: «Civilizația romanilor între medieval și modern. Orizontul imaginii (1550-1800)», 2 vol. Editura «Meridian», 1987.

„DE LA INALTA TRIBUNA A CONFERINTEI NATIONALE A PARTIDULUI COMUNIST ROMAN REAFIRM HOTARIREA ROMANIEI SOCIALISTE DE A INTARI SI IN VIITOR CONCLUAREA CU TOATE STATELE SI POPOARELE, PENTRU SOLUTIONAREA CONSTRUCTIVA A MARILOR PROBLEME ALE LUMII CONTEMPORANE, SI IN PRIMUL RIND PENTRU REALIZAREA DEZARMĂRII SI PACII, DE A ACȚIONA NEABĂTUȚI PENTRU O LARGĂ ÎNTELEGERE ȘI COLABORARE EGALĂ ÎNTRE NATIUNI, PENTRU FAURIREA UNEI LUMI MAI DREPTE ȘI MAI BUNE, CARE SĂ ASIGURE VIITORUL LIBER AL TUTUROR NATIUNILOR”

NICOLAE CEAUȘESCU

DORINȚA DE PACE

Prospețimea continuă a vieții nu își pierde esențele înnoitoare. Puterea cuvintului, puterea exemplului, tăria faptelor, ne-au păstrat frunțile luminate ale poporului, ne-au afirmat nașterea. Înținerim mereu din vise, din luptă pasnică. Lucrările Conferinței Naționale ale Partidului Comunist Român ne-au reînnoit armoniile valorilor gândirii cu ale iubirii de țară. Darul hărniciei, spiritul inventiv ingemnat cu modelarea materiei, vibrația universului emotiv, ne-au redeschis larg cuprinderea orizonturilor, ne-au îmbogățit viziunea. Carte deschisă în fața ochilor și în fața conștiințelor noastre rămâne însușirea cuvintelor roștite de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU. Să ne contemplăm memoria, să stărnim sfiala neîmplinirilor, să întimpinăm zorile unor noi dimineți cu alte luminoase lucrări ale socialismului nostru românesc. Să întimpinăm zorii limpezite de adevărul necesității de pace a omului, a liniștii vieții popularelor. Însorit schimb de roade să fie pe pământ. La marea Conferință de Partid a țării noastre s-au rostit clar adevăruri. Slăvită a fost inițiativa noastră cu puteri reale de pace, vindecătoare. Cu bucurie, speranță și cinisire a fost primită. De la înalta tribună românească tovarășul Nicolae Ceaușescu a felicitat sincer cele două mari puteri ale lumii, Uniunea Sovietică și Statele Unite ale Americii, și în numele poporului român, secretarul general al partidului nostru a rostit chemare către toate popoarele lumii să determine „și pe acei cărora le e teamă de pace să mearcă spre pace”. Mai ales popoarele europene li s-a adresat Forumul comunistilor români îndemnând la „eliminarea oricăror arme nucleare din Europa, de a acționa pentru dezarmarea convențională, pentru dezvoltarea colaborării, pentru o Europă a prieteniei și păcii, o Europă unită, a tuturor statelor, fără deosebire de orinduire socială... pentru a asigura viitorul generațiilor de azi și de mâine al copiilor țărilor noastre, viitorul de pace al întregii omeniri”.

Posibila frumusețe a unei lumi lucidă și sensibilă, respirație luminoasă a trupului ondulat al pământului, nesigură pare clipa și toțuși, privind înapoi, privind înainte, conștiința unității umane străbate lumea. Înțelege, colaborare, poezie, știință, cultură, liniștea văzduhului, luminează cîntecul de leagăn și cîntecul revoluționar. Pretutindeni. Bucuria morală a unui nou mod de gândire impune

largului front umanist al solidarității pămintene superioritatea omului cuceritor al duratei, înconjurat de bucuriile naturii, de poezia cuvintului, știința înnoitoare de bucurii. Destinul tuturor depinde de viziunea, de unitatea, de țaria, de muma, de lupta continuă a fiecăruia. Omul ca individ se realizează plenar, sprijinit pe toate valorile pozitive ale țării și ale lumii, pe împlinirea creatoare ale unei permanente înțelegeri spirituale. Privim limpede o nouă dimineață a țării. O nouă dimineață a lumii. O lume pentru toți. O lume a păcii, tot mai distanțată de vechi lăcomii și egoisme, o lume în care națiuni mici și mici conlucrează pentru viață și om. Nici o mărețată aspirație nu moare. Întodeauna se limpezesc răscurile vînturilor cîntătoare. În germinția nouă a firii, în priveliștea ființei omeniești se vede grația însemnării, puterea de casă omenască. Și speranța în nemeipomenit de reala floare albă a păcii, ca poezia

în freamătul mării, ca piscul înalt al muntelui atins de vis. În perenitatea și fragilitatea acestei vieți coborîm oglinzile cuvintelor noastre, înălțate din gândire și sentimente, din întregul nostru fond uman. Complexitatea vieții relevată la Conferința Națională a partidului, o desoperim ca scriitori, fiecare pe cont propriu. Cu unele originale unicate alese din comora patrimoniului limbii noastre. Fiecare sintem o sumă a eticii, esteticii, spiritului și a omeniilor noastre, și al omenirii poate. Sintem aspirație și triumf, stare de tulburare și bucurie, durere, extaz, clipă care vine și fuge, toate din ale poporului nostru și din ale omenirii. Poetul cuvintului își poate ignora sau înfrunța destinul care oricum nu-l ocoleşte, poezia cuvintului rămîne sublimă perpetuă a speciei umane. Miezul solar al tuturor frământatelor vremuri ne-a fost și ne este firul viselor, al voitelor de bine, frumos, adevăr, lumină a gândirii și tuturor înălțărilor, înnoirilor revoluționare. Pașnica noastră luptă nu are odihnă. În lumea nouă a pământului există și vor exista și semnele trecerii noastre, scriitorii acestei țări unită în jurul Partidului Comunist Român, partid legat cu toate spațiile lumii. Sintem cei ce vedem și înțelegem în profunzime friabilul contur definitiv al omului, reflex al unei elipe de frumusețe latinică purificată de vulgarități. Tulburător este contextul mondial, timpul istoric pe care îl trăim, emoționante realitățile noastre. Lumea noastră este clădită pe toate asemănările ei bune, și pacea este ochiul luminat al sufletului nostru românesc. Și la marea cursă spirituală a timpului, în patriotismul umanismului socialist cîntă marile vise ale omenirii: libertate, dreptate, independență, pace și toate cărțile bucuriilor minții deschise. Fulgi de zăpadă mingie aerul și abura sublimă a vocilor de copii. Să fie pace. Munca hotărîtă în țara noastră, desfășurată de comuniști, de întreaga națiune este piatră de temelie a păcii. Strălucitoarea, convingătoare, expunere a secretarului general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ne este călăuză și sprijin în adoptarea hotărîrilor de partid. Se deschide o nouă etapă în construirea multilaterală a societății noastre, în care vrednicul nostru popor, și noi, scriitorii, parțea a cugetării și inimii lui, sintem profund implicați prin arta expresiei și afirmarea conștiinței.

Violeta Zamfirescu

REVISTA STRĂINĂ

DE LA TERMINAREA CELUI DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL au trecut peste patru decenii, dar în literatura sovietică continuă să apară noi și noi lucrări pe această temă. Cunoscutul scriitor sovietic Vasili Bikov spune chiar că tema aceasta este nepulverizabilă. Boris Vasiliev, autorul romanului „...și diminețile sînt aici liniștite”, a cărui transpunere cinematografică a făcut ochiul lumii face și el parte din pleada scriitorilor convingși să această temă este departe de a fost epuizată.

Referindu-se la „...și diminețile sînt aici liniștite”, el a declarat unui reporter al Agenției de presă „Novosti”: „N-am putut scrie despre altceva. Eram vinovat fără vină” cu am rîmas în viață în timp ce alți douăzeci de milioane au murit. Din clasa noastră, de pe front s-au întors doar patru. Astăzi mai trăim doar trei, al patrulea murind și el în urma rănilor primite... Cînd am scris volumul eram de-acum scriitor profesionist, așa fi putut închipui zeci de alte subiecte, dar în literatura sovietică este vorba de ceea ce a urmat a trebuit să mă gândesc la pierderi pentru că ele erau ireparabile. M-am gândit mult cum au murit oamenii și să albi mormintele, atunci cînd moartea era evităabilă, cînd ei se puteau ascunde fără ca cineva să-i afle. Dar oamenii nu s-au ascuns, nu s-au ascchivat. Pur și simplu ei au luptat și au murit. Despre toate acestea am scris în cea de a doua carte a mea...”

Ani întregi m-a chinat gîndul dacă a fost todeauna necesar ca oamenii să moară pe front. Ca război să deadea seama că moartea nu este totdeauna necesară, obligatorie... Cîntorii mi-au spus: „Căutați-l și pedepsiți-l pe asasinii lui Egorov (unul dintre eroii cărții — N.N.). Prinderea și pedepsirea, acestea sînt primele reacții. Reacții care nu sînt ale literaturii. Asasinii sînt prinși de organele de securitate și pedepsiți de tribunale...”

„JOHANN STRAUSS — UN REGE NEÎNCORNAT” este titlul noului film despre viața celui mai mare compozitor de valsuri din toate timpurile. Scenariul filmului — cel mai puțin romantic dintre toate realizate pînă în prezent — aparține lui Frederic Morton, dramaturg de pe Broadway, și profesorului vienez Marcel Prawy, cel mai autorizat biograf al compozitorului. Regia este semnată de Franz Antel, autor a peste 90 de filme dintre care la mai mult de jumătate l-a avut cameraman pe Hans Matius, care li se secundează și la actuala peliculă.

Coproducție Austria — R.D. Germania, filmul a fost turnat la Babelsberg (îngă Potsdam), Viena, Paris și Budapesta. Distribuția este internațională. Oliver Tobias, interpretul lui Strauss în anii tinereții, este stiletan. Alături de el apar: Mary Crosby, fiica celebrului Bing Crosby și mai vechi noastră cunoscută din serialul „Dallas”, unde a dat viață sorii Sue Ellen; Dagmar Koller, Karin Dor, Mathieu Carriere, John Law și Sza Sza Gabor. Senzația filmului este însă actrița americană Audrey Landers care, la cel 28 de ani al săi, pare

a face rolul carierei. Este una și aceeași cu interpreta rolului principal din muzicalul „Chorus Line” (într-un singur plus) realizat de Richard Attenborough. Ea interpretează rolul artistei Angelika Dittlich, a doua soție a lui Johann Strauss, pe care l-a părăsit după numai doi ani pentru directorul unui teatru. „Dintre toate cele trei soții ale lui Strauss, Angelika este cea mai interesantă. „Lili este instinctivă, explozivă, de nestăpînit...” a declarat ea.

„Johann Strauss — un rege necoronat” este un film povestit frumos, dar nu este o simplă biografie. Prin el, Antel a vrut să ne convingă — și reușește acest lucru — că rock-ul și toate celelalte epidemii de prin discotecă sînt creatoare. Că valul rămîne, este nemuritor.

CELE PATRUZECI DE OGLINZI ALE ANNEI GIRARDOT, așa s-ar putea numi volumul cunoscutului actrițe franceze de teatru și film, pe care cititorii o cunosc mai bine din coproducia franco-italiană „Rocco și frații săi”. Scrie în colaborare cu ziarista Marie Therese Cuny, volumul „Cuvîntul femeilor” conține patruzeci de întîmplări, fiecare dintre acestea reprezentînd destul de unei femei.

În cărțile lor, alte stele ale scenei și ecranului obișnuiesc să furnizeze sumedenie de date personale intime, care, de regulă, fac deliciu cititorilor. Asemenea lucruri se găsește și în volumul lui Annie Girardot, dar nu acestea constituie esența cărții ei. „Cuvîntul femeilor” este o demonstrație eloventă a faptului că autoarea este o ființă observatoare a lumii aspre din jurul ei, pe care știe să o asculte și să o vadă așa cum este. Prin această carte, Annie Girardot dovedește că posedă în primul rînd capacitatea uimitoare de a asculta lumea.

Cele patruzeci de întîmplări nu moralizează, nu ne învață că la școală, autoarea lor crede și ne convinge și pe noi că ceea ce este autentic uman nu poate fi distrus, nici măcar în cazul femeilor celor mai vîrstnice, pe care le-a uitat toată lumea, inclusiv propriii copii. Cel pentru care și-au sacrificat viața, Annie Girardot se face purtătoare de cuvînt a tuturor eroinelor sale, un cuvînt care neliniștește, care nu poate lăsa pe nimeni indiferent.

Carta Annie Girardot se bucură de un mare succes în Franța, ca de altfel toate cărțile bune care abordează probleme legate de destinul femeii. De același mare succes s-a bucurat și prezentarea acestor întîmplări pe postul de radio Europe 1, în lectura marilor actrițe care este Annie Girardot.

va cuprinde 28 volume, este acela de a revizui complet variantele de pînă acum ale cărților lui Pasternak și de a pregăti text definitiv pentru viitoarele ediții.

EVGHENI PASTERNAK, FIUL MARELUI BORIS PASTERNAK, a terminat de cînd o amplă biografie a tatălui său, pe care a pregătit-o editura „Sovetskii pisatel”. În vîrstă de 33 de ani, Evgheni Pasternak lucrează la Institutul pentru Literatură Universală și Academiei de Științe a U.R.S.S. La cartea dedicată părintelui său el a început să scrie în urmă cu 25 de ani. „Am vrut să spun o mulțime de lucruri noi despre viața tatălui meu, să-l prezint așa cum a fost el a adevărat”, declară Evgheni Pasternak reporterului unei reviste literare moscovite.

Manuscrisul conține multe materiale încă nepublicate pînă în prezent, între care corespondența dintre Pasternak și Anna Ahmatova și corespondența dintre Pasternak și Maxim Gorki și peste 150 de fotografii de familie.

SCRISORILE PE CARE FRANZ KAFKA li-a adresat logodnicei sale Felicia Bauer, la Berlin, au fost achiziționate pentru suma de 600.000 dolari, cu prețului unei licitații care a avut loc la celebra casă de licitații din Londra „Sotheby’s”. Corespondența conține 1.000 pagini și 600 ilustrații din anii 1912—1917.

După pătorea lui Elias Canetti, autorul volumului „Un alt proces al lui Kafka”, „Scrisorile pentru Felicia” reprezintă una dintre corespondențele particulare cele mai semnificative.

UN NEOBISNUT SUCCES DE PUBLIC CUNOSCÎNȚĂ în prezent, în Polonia, două cărți ale unui autor care se ascunde sub pseudonimul Leonard. Una dintre ele, volumul de debut „Incarnerarea”, face parte alți din genul literaturii de aventuri cit și al literaturii cu tematică de război, inserîndu-se în cele din urmă în limitele literaturii faptului concret. Actulea ei se desfășoară în timpul celui de al doilea război mondial în diferite locuri din Oceanul Pacific, Australia, Statele Unite ale Americii, Anglia și Germania. Este vorba de perioada în care Hitler pregătea arma secretă cu ajutorul căreia visa să distrugă și apoi să domine lumea. Eroul cărții — între care se numără și înscăpărată să zădărnicească planurile lui Hitler, dar autorul nu se oprește doar asupra acestor momente, el se străduiește să prezinte în mod etic mai convingător dilema omului obligat prin ordin să execute crime și să se substituie apoi victimei sale.

Aproape în vînturile librărilor poloneze și cea de a doua carte purtînd pseudonimul „Leonard”, „Miracolul” a cărui acțiune se desfășoară în prezua debarcării trupelor aliate în Europa, în anul 1944. „Miracolul” este o frescă amplă de epocă, care îmbrîșcă tematica de război cu problematica socială și politică a anilor aceora.

Cele două romane ale lui Leonard au fost publicate de editura „Czytelnik” în colaborare cu Ministerul Apărării Naționale a R.P. Polone.

CERCETĂRI ASUPRA CIVILIZAȚIEI TRACILOR

Unoscuta revistă britanică de istorie a civilizațiilor și de arheologie „World Archaeology” publică în volumul 19, nr. 1 (1987) un interesant și documentat studiu al tînrului cercetător român Sorin Paliga, apropiat colaborator al „Luceafărului”. Numărul este dedicat în întregime comunicărilor privind fenomenul de „urbanizare” și cuprinde, ca și altele (organizate, de obicei, în profil tematic) numeroase contribuții aparținînd unor renumiți savanți din toată lumea. Cercetătorul român vine cu o scurtă însă convingătoare sinteză privind terminologia tracică privitoare la așezările urbane și la fortificațiile militare, utilizînd o bibliografie solidă și verificată sub raport științific. El își organizează demonstrația în baza ideli de viață citadină tracă (observație cu valoare istorică indiscutabilă), reflectată în lexice și uneori durabilă pînă în epoci recente, de vreme ce unii termeni se păstrează în denumiri orășenești de azi. Termenii tracici privitori la acest aspect al stratificării sociale ar fi „bria”, „dava”, (cu variantele „deva”, „dova”, „dob”, „deba”), „Dina” (ori „deine”), „Diza” (cu forme în „dizos” și „delze”), „Leba”, „ora”, „Para” (ori „Bara”), Eklișta, observă cercetătorul, repartizării geografice ale acestei terminologii, arătînd preponderanța unor populații care se autonomizează și capătă specific în cadrul lumii tracice; apoi, specializarea unor termeni este indiscutabilă. Cel mai mult dintre ei au vechime chiar și la momentul configurării limbii tracice, arătînd rădăcini „pre-îndo-europene” (aceasta e una din temele preferate ale lui Sorin Paliga, autor, între altele, al unor studii privind obștile pre-îndo-europene ale unor toponime de pe teritoriul românesc). Din acest motiv, comparațiile de termeni se fac pe cuprinderea unui spațiu de civilizație foarte întins, cercetarea găsînd razez pentru forme tracice în limbile bască, provanșală ori catalană, care se adaugă la tradițiile locale reperate antropologic cretane, micro-asiatice etc. Concluzia acestei importante cercetări (care arată competența în domeniul tracologiei a unui înzestrat tînr studios român) este aceea previzibilă, sugerată de in-

CULTURA ROMĂNEASCĂ ÎN LUME

șiruirea de argumente: tracii aveau o „bogată terminologie” privitoare la viața urbană, ale cărei origini lexicale indică straturii îndo-europene și pre-îndo-europene. Persistența ei, în forme diferite, confirmă continuitatea structurată a unei populații de autohtoni.

EFECTE MODERNE

participare cu totul remarcabilă la expoziția trienală de xilografură (Xy-lon 10) de la Winterthur (în Elveția) este aceea a plasticianului român Petru Petrescu, de la Piatra Neamț, a cărui includere în compania reprezentativă a 120 de artiști din toată lumea, s-a produs în urma unei selecții foarte severe, propunerile inițiale numărînd 1940 de creații aparținînd la 57 de artiști. Expoziția, inaugurată în august 1987 la Winterthur, va căpăta apoi un caracter itinerant, cu stații de lungimi diferite la Saint Die (în Franța), la Geneva, Bulle (Elveția), Schwetzingen (R.D.G.) și în Polonia, acest periplu desfășurîndu-se timp de aproape trei ani. Acestea sînt, de altfel, vechi centre de xilografură, cu tradiții scoorînd pînă în Evul Mediu și unde nu s-au pierdut interesele acestei forme de exprimare artistică, încheiate pe laborioase prelucrări ale lemnului. Contribuția artistului român, care nu este primul succes de asemenea anvergură (el fiind selecționat, recent, între participanții la „Salonul 20” de la Neapel), este cu totul originală și e în afara îndoeșii că substanța tradițională, cu rădăcini aflate în vremuri străvechi, a creației lui a impresionat cercurile de cunoscători. Petru Petrescu propune acum un ciclu arhaic românesc, unde figurează între altele un „Dans ritualic”, dezvoltînd, cu puteri noi și în gust modern, sugestii aparținînd civilizațiilor aflate pe teritoriul moldav în urmă cu mil de ani. Această resuscitare a principiilor de creație ale culturii Cucuteni (socoțiile a fi cea mai evoluată din spațiul cultural european în perioada neoliticului) denotă opțiuni sigure și instrucție culturală, ca și o adăugare la un răspuns creator deopotrivă românesc și modern, care afirmă o personalitate artistică definită.

A. Silvestri

UN POET - O LUME

Ovanes Tumanian (1889—1923) este unul din cei mai importanți clasici ai literaturii armenice. A scris nenumărate volume de poezie, proză și literatură pentru copii, în care scriitorul de la poalele Araratului surprinde cu neasemuită măiestrie conflicte social-istorice ale epocii, tradiții și obiceiuri na-

Am plîns mult și de multe ori l-am chemat. Nu mi-au răspuns. Undeva departe dispărut.

Au trecut ca un vis Zilele mele au trecut ca un vis. Inima mea este grea de suspine, Aniil meu au trecut ca un vis.

Veniți spre mine! Riuri de primăvară, veniți spre mine! O, zile de demult, bucurie și dragoste, Adunați-vă la un loc și veniți spre mine!

Am ajuns la sfîrșit Viața mea a ajuns la sfîrșit, Tulpina vieții ofilită este. Cea-a fost frumos și dureros sfîrșit.

Nimeni nu știe unde am ajuns, În care casă oșpeți am ajuns. Dar cînd iubire nu-î și nici băit de inimă, În casa nimănilui, acolo am ajuns.

Și iată larăși muzicile cîntă, Neconștii maeștri mă înclină. Pe cîntăreții mei cel decernut, Li mai ascultă cineva cum cîntă?

Unde au dispărut? Cel apropiăți mie, unde au dispărut?

Prezentare și traducere de Stelian Gruiă

SPORT

Descintecul cu țintaură

s-au îmbujorat obrajii cînd am auzit că Rapidul a reușit un meci egal la Corvinul, acolo unde, în urmă cu un an, încasa aproape o duzină de goluri. Pînă joi seara eram convins că nu ne poate salva de la retrogradare nici descintecul cu țintaură de retrogradare frați pătați. Acum, parcă încep să sper din nou. Dar, venind vorba despre bucurii de leac, va anunț că, încercînd un drum la Braila, unde Dunărea aproape că nu se mai vede din cefuri, am luat parte (una din curiozitățile mele) și la o sedință de tribunal. Se judeca un proces în care o instituție cerea despăgubiri unei cooperative agricole de producție pentru că nu-i livrase la timp o cantitate de laur puros și alta de degețel lînos. Numele, cu obstinație repetat, al celor două plante medicinale și tehnice, m-a făcut fericit, poate la fel de mult ca și stoul de mierle — a fost urșitoare ale nopții —, cîndtînimă zăpezilor pe arborii din parcuri. Dar ceea ce m-a zidit cu vișini în rama iernii a fost omul de zăpadă pe care niște mecanicizatori li înălțau în marginea unui sat dinspre Făurei, la poalele a o sută de pozoane de griu verde, unor vîrșit de nînsoare. Expus răsăritului și mirării — și de ce nu și autosugestionării noastre — omul de zăpadă stia să vadă lumea și să nu se ferească de ea. El avea, fără îndoială, și viziunea pînii sau a gîndului care o cuprindea, precum și a gruiului pîrguindu-se sub vînt, la început de iunie

— într-un început de iunie și într-un lan de la malul bălții am auzit eu un bărbat care-i spunea altuia: „Mă, banii se numără și femeia se bate. De ce mi-or fi răsărit vorbele astea în minte, lîngă omul de zăpadă, n-o să știu niciodată. Dar să ne întorcăm la fotbal. Campioană de toamnă Steaua București. Neînvinși în țară, de vreo doi ani. Steaua și luminează drumul cu flăcări de chihlimbar. Din coastă, după ce Dinamo a cedat un punct la Olt, n-o mai strînge nimeni. Iar din restul plutonului, cine are puterea și dibăcia să-i fluture pe deasupra capului o nuia de salcie roșie? Nimeni! Și atunci, cu toată stîmă pe care le-o port militarilor, cred că la cina cea de toamnă, în jurul mesei pentru ospăt, au lipsit cel puțin trei duzini din oșpeții obișnuți. Iar din fructele verii care va veni vor gusta foarte puțin. Neîngăduiți de puțin. A fost un tur de campionat slab, plicticos, alarmant de mediocru. Nici măcar cei bogăți în cerul gurii și care-și pasc turmele pe pășunile din regatul fotbalului, tubindu-se doar pe ei înșii, nu pot îndrăzni să spună că a fost bine. Intrarea în vacanță și apoi în munți va aduce, nădăjduiesc, mai multă prospețime și vigoare în sufletul jucătorilor. Altfel ne așteaptă o primăvară cumplit de searbădă. Și ar fi păcat pentru toți.

Fănuș Neagu

Luceafărul Revistă editată de UNIUNEA SCRITORILOR din REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMANIA

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelata Mihai Ungheanu (redactor șef adjuncți), A. J. Zăinescu (redactor responsabil de redacție)

REDACȚIA: București, Piața Științelor nr. 1, tel. 17 32 09 ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 95 Tiparul executat la: COMBINATUL POLIGRAFIC CASA ȘINTEII